

# ละครพูด ๓ องก์ เรื่อง "หมั้นไว้"

ของ

พระยาธรรมศักดิ์มนตรี

แปลงจาก เรื่อง เอ็นเคซท์ ของ ว. ส. คิลเบอรัท

บท ร้อง ของ หลวง พิสูจน์พิทยาภูน



## ตัวละคร

นายรัก รูป รุ่ง

ปลัดทอง อินะทิต

หลวง ประทีป ทำนูน

เจ้าหนุ่ม ห้อย ตา กลอ

นายพันตรี หลวง ห้าวหาญ เค็ก

นางสาว ลีนี ทรัพย์ สำคัญ

นางสาว สงวน รูป รุ่ง

นางเกิด บ้าน กระแจะ

นางสาว คำ บ้าน กระแจะ

นางสาว พวง เพราตา

ชายหนุ่ม ผู้โต รัย ทรัพย์ มรฎก มาก

ผู้ดูแล นายรัก รูป รุ่ง

อา นายรัก รูป รุ่ง

ชาว บ้าน กระแจะ

นาย ทหาร กองหนุน

เพื่อน นาง สาว สงวน

ธิดา หลวง ประทีป

ชาว บ้าน กระแจะ

ธิดา นาง เกิด บ้าน กระแจะ

คนใช้ ของ นางสาว สงวน รูป รุ่ง

ลูก สมุน นาย พันตรี หลวง ห้าวหาญ เค็ก อีก ๒ คน

องก์ที่ ๑

ฉาก สวน มี กระท่อมเล็ก เปน ที่ อยู่ ของ ชาว กระแจะ ที่ พรหม  
 แคน ทาง ข้าง กระท่อม ข้าง หนึ่ง เปน ทาง เติน อีก ข้าง หนึ่ง เปน  
 สพานยาว เมื่อ เปิก ม่าน นางสาว คำ บ้าน กระแจะ หนึ่ง ชั้น ฝ่าย  
 พลากร ร้อง เพลง พลากร อยู่ที่ แคร่ หน้า กระท่อม เจ้า หมุ่ม ห้อย ตาคลอ  
 ย่อง ออก มา ข้าง หลัง พัง เพลง พอ จะ ฆบ ก็ เข้า ปีก ตา นาง สาว คำ  
 บ้าน กระแจะ

นางสาวคำ บ้านกระแจะ ร้องเพลงลำลาวเฉียง

เจ้า สาวเฮย สาว ชาว กระแจะ ไม่ เหลาะ แหละ นึก แนะ ชาย  
 ชิค คอกเฮย เจ้า คอก สลิด หอม รื่น ชื่น จิตร หน้า ปลิด ชมเฮย  
 เจ้า สาวเฮย เจ้า ที กระไร ไม่ ไป ไหน ให้ ไกล กระท่อม คอก  
 เฮย เจ้า คอก พยอม อบ อวน หวน หอม กั้ว กั้ว ล้อมใจ เฮย  
 เจ้า สาวเฮย เจ้า หนึ่ง ชั้น ฝ่าย งาม คม คาย สม้าย ระบำ คอก  
 เฮย เจ้า คอก พัน จำ พวง ภู คุ ข้ำ หน้า ประจำ จริง เฮย  
 เจ้า สาวเฮย เจ้า สาว บ้าน ป่า แต่ง กายา ที่ ทำ คม สัน คอก  
 เฮย เจ้า คอก มลิ วัน งาม คม สม พันธุ์ มลิ วัน ป่า เฮย

ห้อย ตาคลอ ไพ หว่า  
 นางสาวคำ อ้ายห้อย แต่ ลระ ออย่า เยียร เจือ นี ( ห้อยเฮา  
 บ้านกระแจะ มือ ออก) ฝ่อ ชิ ฝ่าย ปุก หัน บ่ หัน

ท. ต. ปุกแต่ใจฝ่าย เยื่อใยของ เขา มันเหนียวแน่นแต่แท้

ชู้ใหม่ น้องชกพี

ค. บ. อ้ายเป็นหยิ่งไป หน้าตา คลอ หน่วย

ท. ต. ความที่ พี่กึกเต็งเจ้า จน หน้าตาไหล เพราะความ

สวยงาม ของเจ้า ติดตา อ้ายพ่อเจ้า เหมือนพ่อ พระอาทิตย์

พรราวตา บ่าหน้าตา มันไหลพร่างๆ

ค. บ. อ้ายพู่เป็นเจ้าขบเจ้า กอนไปแล้ว ละ เขาเป็นชาว

ป่า ชาวคอง บ่ควร จะพู่ส่งเครื่องเจือนี้เหมือนชาวเวียง

เขาไว้อ้อเขา แก้งขอกันพอเพาะหูเตอะ เขาพู่กันชื้อๆ

กงไปกงมา ตามภาษาของเขาก็คือว่า

ท. ต. อีนายออย่าเกียดพี พี่พู่จากใจ อ้าย บ่ใช่คนปาก

เจือหนึ่ง ใจอีกเจือหนึ่ง อ้ายชกอีนายตั้งชีวิตแท้ๆ

อีนายก็ชู้ แต่อ้ายเป็นคนจน มีแต่แสงเยี่ยงงาน มี

ไช้หาพอทำพอกิน แต่ใจอ้ายชื้อ อ้ายจำเพาะเจาะ

จงชกอีนาย อีนายชบชกของอ้ายเตอะ

ค. บ. อ้ายใจชื้อ เขาก็ใจชื้อ อ้ายชกเขาๆ ก็ชกอ้าย

คนอย่างอ้ายหาตำหนิบ่ได้ บ่มีชายใดจะกล้าคูดูก

คูดุแคลน คนชื้ออย่างอ้ายมาจำเพาะเจาะ จงชกเขาก็เป็น

นายบุญของเขา (ห้อยตากลอส่วม กอด)

[ นางเกิดบ้าน กระแจะ ออก มา จาก กระท่อม ]

ก. บ. บัก ห้อย ออกคำ นีเจ้า เยียะหยัง

ท. ต. บ่า อีแม่อย่า พังโทษข้า อย่า พัง เคียดข้า ข้า

ฮักสาว คำ มาซิบ ปี่ปาย บ่ไค้กล่าบอกเปื่อน เมื่อกี้ข้า  
ฮักใจบ่ไค้ บอกเปื่อนซื่อ ๆ เปื่อน ก็ตอบข้าซื่อ ๆ ข้า  
ก็ใจฮาวกับไค้ซัน สวรรค์ทั้งแปด ใจเขาตรงกัน เขา ก็ใจ  
จกใจจ่อ กัน อย่างอีแม่มาหันเข้า

ก. บ. บัก ห้อย ลูกข้าคนเคียว ข้าเยียะหยัง แต่ข้า

บ่เคียดสู สูเป็นคนดี สูฮักกันข้าก็พอยดีใจ สู  
ทั้งคู่งเป็นคนคู่กันเต๊อะ

ท. ต. (เซ็คหน้าตา) บ่า ก็ใจล้าไปหน้าตาเป็นออก อี

แม่อย่าทกซ์ใจเต๊อะ ข้าฮักนางคำบ่ฮู้หน้าแต่ ๆ หน้า

ค. บ. (ซิมมือ) ผ่อฮัน ฮดไฟหยุดคนลงเยียะหยัง อ้ายไป

ผ่อเป็นหยัง

ก. บ. เออชอบกล ฮดตายเสียแล้วละวะ นิงไม่มีกะตึก

ท. ต. บ่า ฮดตกฮางอีก ที่นี้มันเค็ดแต่ ๆ ฮดตกฮาง

หัวฮ่าไปอีแม่ คาห้องเข้าซี คำคาเข้าเหี้ยว

ไว้ชาย เย็น ๆ คนจะ มาจับนิต เวลาเขาจะมีลาภซี เขา

เวยเข้า ช่วยกันจับแรง ข้าจะฮีบออกไปหากคนเข้ามา

(เซ็คหน้าตา) บ่า ก็ใจ หน้าตาเล็คอีกแล้ว (วิ่งออก

ไปทางที่เข้ามา)

ก. บ. คำ เจ้าเอาผิว เจ้าคงชักผิว มากกว่าชักอ้อมแม่แต่กำ

ค. บ. อ้อมแม่อย่าพู่เจื่อนั้น หมึงทีชักผิวเจื่อนั้น ชักอ้อมแม่  
เจื่อนั้น มันบ่เหมื่อนกัน หมึงทีชักผิวด้วย ชัก  
อ้อมแม่ด้วย

ก. บ. เอาเตอะ ข้าก็รู้ว่าเองเป็นคนดี

ค. บ. แม่นแล้วอ้อมแม่ เชื้อข้าเตอะ

ก. บ. เอาเตอะข้าเชื้อ คำ ประเดี้ยวพวกชลไฟมา คงหิว  
หน้าแห้งตามกัน เขาฮีบจิตที่ฮือ—ยัง

ค. บ. แต่อ้อมแม่ คาของไว้ชายพวง

ก. บ. เออ จากนั้น อย่าฮือไม่ว่าได้ ว่าเขาชาวบ้าน  
ป่าไม้ต้อนฮีบคนตกยาก

ค. บ. บ่า จะ รวยกันใหญ่ละวันนี้ (เข้า กระทบมือไป ด้วย  
กัน ห้อยนำปลัดทองอินะทิตกับนางสาวลันนี่ ทرفฟ์ สำคัญ  
เข้ามา สองคนนี้แต่งตัวอย่างผู้ทีเดินทาง ปลัดอินะทิต  
ใส่แว่นตาสี ทั้งสองคนสำแดงอาการ หงุด หิงค และ  
ฮ่อนใจ ด้วย เรื่องรถไฟเกิด ปรุเหตุ)

ห. ต. เชิญเจ้า เชิญเข้ามายังข้างใน ข้าเจ้า จะเข้าไป  
บอก เจ้าของบ้าน ใจคอเขื่อนดีแต่ๆ ในหมู่บ้านนี้  
หากคนเหมื่อนบ่ไถ่ง่าย บ่าน้ำตาเล็ดเสียอีกแล้ว (เช็ด  
น้ำตา) แกก็ตักละ

ปลัด ท.อ.    ขอบใจ    เจ้าหนุ่มน้อย    เจ้าเอารุระ แก่ ช้า ในเวลา  
กันดาร เช่นนี้    ข้าจะไม่ลืม บุญคุณ ของ เจ้า เลย

ห. ต.    พวกบ้านข้าเจ้าไม่ตกทุกข์ได้ยากมา    เป็นต้อง ค้อน  
ฮับ ทั้งนั้น    ที่พักก็มี    เข้าย่าก็มี ตามภาษาป่าๆ เจ้า

ท. อ.    (กำลังพูดอยู่กับนางสาวทรัพย์สำคัญ)    ทีแล้ว รีบไป  
จัดการ เข้า เถอะ    เวลา นี้เรา สองคน อยาก อยู่ ตาม ลำพัง  
(คนหลังให้ไป    ห้อย ตาคลอ เข้า กระทบไป)    แม่นี่  
แม่ชื่นใจพี่    สกตอกสกตใจให้ที    น่าแค้นจริงๆ จำเพาะ  
มา เกิด ภัยเหตุ รวดไฟ ตก ร้าง ที่ กลางป่า    ร่ม ของ หล่อน  
หักหรือ    เควาะหีที    นอก นั้นไม่มี อะไร เสียหาย    เชื้อ  
ฉันเถอะอย่า ตกใจ    เรา พันอันตรายแล้ว

ล. ท.    ท่านปลัด    ใจฉันไม่สบายเลย    จะว่า พันอันตราย  
อย่างไร    ฉันกลัวตา หลวง ห้าว แก่ จะ ตาม มา ทิ้ง เข้า

ท. อ.    ไหน หลวง ห้าว หาญ เค็ก    ที่ จะ แต่ง งาน กับ หล่อน  
เมื่อวานนี้ นะ    อืม    ฉันนึกถึง แก่    ฉันก็ ออกไม่ สบายใจ  
เหมือนกัน    ฉันไม่ใช่คนขลาด    แต่—

ล. ท.    แก่ เป็นคน ข้าวระห่ำ    ถ้า แก่ จับได้ว่า ท่าน ปลัด มา  
กับฉัน    แก่ อธิง เรา ภาย ทั้ง สอง คน โดยไม่ วิวรต เลย  
แก่ รัก ฉัน มาก    คุณแม่ ก็ ยอม ตก ลง ยก ให้ เสีย ทั่วย  
แต่ คน ดู เช่น นั้น    ฉัน อยู่ ทั่วย ไม่ได้    ฉันกลัว    ฉันไม่รู้ ที่ จะ  
ทำ อย่างไร    จึง ตก ลง หี เสีย ก่อน ถูก แต่ง งาน

ท. อ. ไทหนๆ หินี้แล้ว เรา ก็ ต้อง หินี้ให้ พัน ( หินี้ <sup>ซึ่ง</sup> อยู่  
ครู หินี้ ) แม่ ลินี่ เรา ไป ไหว้ พระบาท ด้วย กัน สอง คน  
ใหม่ จ๊ะ

ล. ท. อ้อย พระบาท อะไร ที่ ปลาย เขตแดน อย่าง นี้ เล่า  
หน้า ชิน

ท. อ. ฉิน—ฉิน หมายความว่า—ฉิน—อยาก จะ อ่อนน้อม ให้ หล่อน  
—แต่งงาน กับ ฉิน ถ้า เรา ได้ แต่งงาน กัน แล้ว กฎหมาย  
ก็ จะ ได้ ช่วย บ้าง กัน เรา ให้ พัน จาก ภัย อันตราย

ล. ท. ก็ จริง ของ ท่าน ปลัด ฉิน ก็ มี ใจ พง รัก ต่อ ท่าน ปลัด มาก  
เมื่อ ท่าน ปลัด ยัง บวช อยู่ ฉิน ก็ ได้ บวารณา เปน อุปฐาก ตลอด  
มา ตั้งแต่ สึก มา แล้ว ก็ พึ่ง ได้ มา พบ กัน คราว นี้ ฉิน ไร่ ใจ  
ฉิน จึง ได้ ชวน มา เปน เพื่อน

ท. อ. ก็ ยัง ั้ง ฉิน รัก หล่อน นะ เหลือ ที่ จะ เปรียบ ที่ จริง ฉิน  
ก็ เห็น หล่อน ก็ มา ตั้งแต่ เปน พระ ( ทำ กระจก ) ขอให้ ไร่ ใจ  
ฉิน เกิด ไป พระบาท กับ ฉิน หล่อน คง ได้ ชิน สวรรค์ เปน แน่

ล. ท. ท่าน ปลัด นี้ แหะ ช่าง ถนัด ไป พระบาท เสีย จริง ๆ เห็น  
จะ เคย ไป มา เสีย นัก ต่อ นัก ละ ชิน นะ

ท. อ. เปลา นะ ก็ ตั้งแต่ สึก มา—ก็ ไร่ อยู่ นี้ นะ สาม ปี เข้า นี้  
แล้ว อ้อ เผลอ ไป กัน เสีย คน ละ ทิศ ละ ทาง ไม่ได้ พบ  
กัน เลย แต่ ฉิน คิด ถึง อยู่ เสมอ ไม่ได้ แกล้ง เสก สัน พุด ผ่า ชิน

พอพบกันเข้า ก็เผ้าคอย แต่ จะชวนหล่อนไป พระบาท ข้าปาก  
 จะชวนหลายนคนแล้ว พุดไม่ออกเลย ใจหรือเต็มเป้น  
 ตกกระแตกคำเข้า ครึ่งนี้ฟังมาได้ โอภาส จึงนะ รักฉัน  
 ละ เชื้อฉันเถอะ เราต้องเอา กฎหมาย เปนที่ ฟัง แล้วฉันจะ  
 สัญญาให้ว่า สวรรค์ ของฉันแคไหน, หล่อน เปนได้ชั้นแค่นี้

ล. ท. ราวกับฉัน อยาก ชื่น สวรรค์ นึกนี้ ฉันหมาย พระนิพาน  
 คอก ี:

ท. อ. ฉันหมาย ความว่า ถ้า เราได้ อยู่กับตัวกันแล้ว ฉัน จะ  
 ให้ความสุข แก่หล่อน อย่าง ยิ่ง ที่คนเช่นฉัน จะมีให้ได้ ฉัน  
 รัก หล่อนเสมอ ชีวิต เชี่ยวหา

ล. ท. ฉันถาม หน้อยเถอะ สวรรค์ ของท่าน ปลัด ณะ สูง แคไหน

ท. อ. คือยังงั อ้อ คือฉันมี เงินมีทอง ที่ จะให้ ความสุข แก่  
 หล่อนได้เพียงไร ณะรี มีน้ำละ หล่อนเห็นฉันยากจน หล่อน  
 จึงไม่ปลงใจง่าย ๆ หล่อนก็ รู้อยู่แล้ว ว่า เมื่อฉัน เปน พระ  
 ฉันไม่ได้ สละสม ลัก ออกมา สามปี แล้ว ก็ไม่ได้ เข้า ทำการ  
 ทำงานที่ ไหน เพราะเจ้าคุณที่ เลี้ย ท่าน เห็นยว เขา ตัวไว้ ให้  
 เปน คนดู แล สั้ง สอน ลูก ชาย ของท่าน เมื่อ ก่อน จะ ตาย ท่าน  
 กำชัย อย่าง แขง แรง ให้ระวัง ลูกท่าน อย่าให้มีเมีย (ฉันจี  
 ทรัพย์ สำคัญ จอง ดูตา) แม้ฉันจีอย่า เพื่อ ประหลาดใจ คือ  
 ลูก ชาย ของ ท่าน ซึ่ง มา ในรถไฟ เทียว เทียว กับเรา นี้

ล.ท.            อ้อ คุณเหมือนฉันสังเกต

ท.อ.            จ๊ะ นั่นแหละ แก เป็นคน ชี ทรหณี      ขอ อัญญาต ฉัน มา  
 ารถ ชน ที่ ๓ เป็น ลูก หัวปี ของ ท่าน      ได้ รับ มรดก ของ ท่าน  
 มากมาย กาย กอง แต่ เป็น คน ประหลาดนัก เห็น ผู้หญิง สาว  
 เป็น ออก รัก ไม่ได้ แต่ ไม่ เล่น กับ ใคร จริง เพราะ กลัว จะ เปลือง  
 เงิน แก เทียว แสคง ความ รัก ไป ทุก หัว ตะแครง เมื่อ คุณ พ่อ  
 ยังมี ชีวิต อยู่ จะ หา เมีย ที่ เหมาะ ๆ ให้ แก ก็ ยัง หา ไม่ได้ คือ  
 ท่าน ต้อง การ ที่ เป็น คน ดี ที่ จะ เอา แก ไว้ อยู่ แต่ ท่าน ก็  
 เผอิญ มา ถึง แก่ กรรม เสีย เร็ว ไป ท่าน ไว้ใจ ฉัน ท่าน จึง อ้อน  
 วอน ขอ มอบ ให้ ฉัน เป็น ชูระ คุณ แล แทน ท่าน ให้ หา เมีย ให้ แก  
 เหมือน ที่ ท่าน หมาย ไว้ ท่าน ว่า ฉัน รู้จักใจ ท่าน ดี แล้ว รู้  
 ความ มุ่ง หมาย ของ ท่าน ดี กว่า ผู้อื่น ฉัน จะ เข้า ทำ การ ทำ  
 งาน อะไร ท่าน ก็ ไม่ ยอม ท่าน เห็น ยัว ไว้ และ ท่าน แบ่ง  
 พินัยกรรม ให้ ฉัน จาก ค่าเช่า ที่ เดือน ละ ๒๐๐ บาท จน  
 กว่า ลูก ท่าน จะ ได้ ปลุก ผั่ง เป็น ผั่ง เป็น ฝา

ล.ท.            ถ้า เช่น นั้น เมื่อ ลูก ท่าน แต่งงาน, ท่าน ปลัก มิ ได้ เงิน เดือน  
ของ ท่าน ต่อ ไป หรือ ค่ะ

ท.อ.            ก็ ยัง นั้น ชี จ๊ะ ใน พินัยกรรม ว่า ไว้ ว่า ถ้า ลูก ของ ท่าน  
แต่ง งาน แล้ว ก็ ดี หรือ ถึง แก่ กรรม ก็ ดี เป็น เสรี กิจ ของ

ฉัน เงินนั้นก็ให้ตก เบน ของ หลวง ประทีป ผู้ เบนอา ของ เขา  
คือ คนที่ มา รถไฟ เทียวนี้ ด้วย เหมือน กัน

ล.ท. (ตรอง) น่าเสียดาย เงินเดือน ของ ท่านปลัด มีเวลา จำกัด

ท.อ. จะ ฉันก็เสียดาย แต่ —

ล.ท. แต่ก็อาจ จะไม่ช้า ด้วย เพราะไม่ จำเพาะ แต่ ท่านปลัด  
จะหา เมียให้ แก จะหา เองก็ได้

ท.อ. ท่านปลัด แก จะ เหลว เหลก เสีย ด้วย ความ หลง รูป น่ะซี  
ท่าน จึง อ่อน วอนให้ฉัน อยู่หาให้ ไม่ยอมให้ ไป ทำ การ งาน  
อย่าง อื่น

ล.ท. ก็ใน พิณยกรรมไม่ได้ว่า อย่าง นั้น ฉัน ไต่ ยิน เมื่อ ก็ว่า  
ถ้า แก แต่ง งาน แล้ว หรือ แก ตาย ลงไป ก็ เป็น เสรี จุระ  
ของ ท่าน ปลัด

ท.อ. จริงซี ฉันไม่เคย นึก ถึง ข้อ นี้ เลย แต่ — ฉัน เข้า แต่  
นึก ถึง ที่ จะ ชวน หล่อน ไป พระบาท ใจ จะ (กระเดิบ เข้า ใกล้เคียง)

ล.ท. (ถอย) ฉันไม่เกลียด ท่าน ปลัด จะให้รัก ก็ได้ นี้ ท่าน  
ปลัด ก็ ก็ กว่า หลวง หัว แล้ว ไม่ใช่ หรือ นั้น ฉัน ต้อง วิง หัน  
เขา มา

ท.อ. ชื่นใจ ของ พี่ ถ้างั้น (กระเดิบ)

ล.ท. (ถอย) อย่า เพ้อ เรา ต้อง ตรึก ตรอง ให้ มาก ท่าน ปลัด  
ก็เป็น คน มี สติ ถ้า หาก ท่าน ปลัด ไม่ได้ เงิน ราย นี้ แล้ว เรา

มีปากัน ออก ตาย หรือ ความจริง ฉันไม่รังเกียจ ท่าน ปลัด  
ฉันไม่เกลียด ท่าน ปลัด แต่——

ท. อ. ชื่นใจ ของ พี่ ( กระเถิบ )

[ นางสาว คำ บ้าน กระแจะ ออก มา จาก กระท่อม ]

ค. บ. ที่ พัก ทาง หลัง เชื้อนคา เสร็จ แล้ว เจ้า เชิญ เจ้า ไป พัก  
เฮน หลัง ก่อน เตอะ

ล. ท. อ้อ ก็ แล้ว ฉัน อยาก ล้าง หน้า เหลือ เกิน แห้ง เกราะ  
เต็ม ที แล้ว ( เข้า กระท่อม ไป )

ท. อ. เขยิบ มา นี้นะ แม่หนู

ค. บ. เจ้า บ่ คิด ทำ อันตชาย ข้าเจ้า ข้าเจ้า เปน ชาว บ้าน ป่า

เมือง กอน

ท. อ. เอ๊ะ แม่หนู หมายถึง ความว่า อะไร

ค. บ. ข้าเจ้า เปน ชาว ป่า ข้าเจ้า ก็ ต้อง อักษา ตัว ข้าเจ้า เปน  
แม่หญิง เจ้า เปน ชาย เจ้า บ่ ทำ อันตชาย ข้าเจ้า ค้า อัยคำ  
ข้าเจ้า ข้าเจ้า จะ เขยิบ เข้า ไป หา เจ้า

ท. อ. บ๊ะ เท่า นั้น ออก หรือ แม่ละซี ฉันไม่ วุ่นวาย อะไร กับ ใคร  
ออก ฉัน เปน คน ถือ คีล ถือ สัตย์ นี้นะ เขยิบ เข้า มา นี้นะ  
ตาม อะไร หน่อย ( ค.บ. เขยิบ เข้า ไป โกด ) เออ นี้นะ ธรรมเนียม  
แต่งงาน ของ ชาว บ้าน นี้ เขา ทำ กัน อย่าง ไรว่าง ( บ้อง : เตรียม  
ให้ รั ไร่ สำหรับ ถ้ำ กระไร จะ ได้ จัด การ แต่ง งาน กับ แม่ ลี นี้นะ  
เสีย ที่ นี้นะ ที่ เกี่ยว )

ค. บ.

ไปรคข้าเจ้าเถิกเจ้า ข้าเจ้ามีคู่หมั้นแล้ว ข้าเจ้าเป็น  
เจ้าสาวซื้อบ่ได้

ท. อ.

แม่หนู อย่าเข้าใจผิด ฉันไม่ได้ชักชวนให้แต่งงาน  
ด้วยเลย ฉันถามว่าธรรมเนียมที่นี่ แต่งงานเขาทำอย่างไรกัน

ค. บ.

อ้อจານี้ ข้าเจ้าบ่ทันเข้าใจ การกินแขก ของ ชาว  
บ้านนี้ แม่หญิงบอกว่า ผู้ชายคนนั้นเป็นผัว (ชื่อที่ท.อ.)  
ผู้ชายก็ชอบว่าแม่หญิงคนนั้นเป็นเมีย (ชื่อที่ตัว) คนทั้งหลาย  
สู้กัน ก็เสร็จการกินแขกกัน ข้าเจ้ามีคู่อีกเป็นคนก็หา  
ที่ไหนเปรียบบ่ได้แต่ ๆ

ท. อ.

อ้อ ขอแสดงความคิดเห็นด้วย ได้ความแล้ว พอจะ  
เขยิบออกไปห่างก็ได้ (ค.บ. เข้ากระท่อมไป) พิธีของเขาง่าย  
ก็จริง ถ้าเราได้แต่งงานกับแม่ล้นจีเสียที่นี่ก็ดูจะสะดวก  
กว่าไปแต่งที่กรุงเทพฯ เจ้าหมอนั้นตามมาก็น่าจะ  
เป็นไรไป เราเป็นผัวเมียกันแล้ว ต้องรีบเข้าไป อ้อนวนอน  
รวบ ร็รวบ ขวางเสียทีเดียว (เข้ากระท่อมไป)

[หลวงประทีป กับ นายรักรูปรุ่น เข้ามา ทางสะพาน ทั้งสอง  
คน แสดงว่าได้มีปฏิเหตุในรถไฟ หมวกขุบขิบ และเสื้อผ้า  
ซากเปื้อนยับเยิน]

หลวงประทีป ถึงแล้ว

นายรักรูปรุ่น อ้อ ถึงแล้ว หวังใจว่ามีที่พอจะอยู่อย่างสบายได้ ผมสกปรก  
เหลือเกิน

หลวง หลานอา พ่ออยากมารถชนสาม มันถึงได้แบบนี้  
แต่เขาเถอะนัยว่าเสียหายเพียงเท่านี้ เพราะที่ตี

ร. ร. เพราะที่ตีอย่างนี้ไม่ไหว (ชวมวก) ไครมเคียวค่าเสีย  
หายรวม ๖ บาท ๗๕ สตางค์ หมวกผมขี้เกือยใช้ไม่ได้  
ราคาบาท ๗๕ สตางค์ เสื้อชากระ ต้องทิ้งเย็บทิ้งปะ  
ราคาตัดใหม่ตัวละ ๓ บาท ๕๐ ใส่สามปีเท่านั้นเอง ไม่  
เท่าหักเหลือครึ่งหนึ่ง ราคาทั้งอันบาท ๕๐ อื่นๆ เสียหาย  
เล็กน้อยไม่คิด รวมไครมเคียว ๖ บาท ๗๕ สตางค์ ผม  
คิดเลขมา ตามทาง แล้ว

หลวง ช่างเถอะนำ ไม่ตายเสียหาเอาใหม่ เงินพ่อรักมีถม  
ไป แต่พี่แหมะ เมื่อนั่งอยู่ในรถ พุคอะไร ค้าง อยู่ยังไม่ทันได้  
ความ ก็เสียงรถไครมใหญ่ มาพุดต่อกันเสียใหม่ก็คิดว่า

ร. ร. เรื่องอะไรผมก็ลืมเสียแล้ว อ้ายรถนี้ทำให้ผมหัวเสีย  
เกือยๆ เท่ากับอ้าย ๖ บาท ๗๕ สตางค์ ทำให้ผมใจเสีย

หลวง ช่างมันเถอะนำ อ้อ คุณเหมือนพุดถึงเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ  
นั้นเอง ว่าได้คราวละเท่าไร ต่อเท่าไร ที่แยงก็แยงถ้าไร  
ให้ตามหุ้น อามันชาวบ้านนอก ซอก เตื่อ อีหว่า คำฉิบไป  
เสีย นาน ไม่รู้หนเหนือหนใต้ แล้วคุณเหมือนว่าถ้าพ่อรักได้  
แต่งงาน อา จะได้ตามพินัยกรรมของคุณพี่ เเคอนละเท่าไร ต่อ  
เท่าไร และอะไร ต่ออะไร ตลอดไป ถึง แม่สงวนลูกสาว  
ของ อา น้องสาวของพ่อรักเอง

ร. ร.

ถูก ละ ขอรบ และ ทรง น้เเอง ที่ เรา เผอญ ออก เสย จาก  
ทาง จนได้ ผล อย่างนี้ (ให้ ดู เสอ หมวก) ผม ได้ เห็น แม่ สงวน  
น้องสาว ผม ก็ เมื่อ แก โค เปน สาว ที่ เกยว แก สวย เปน นาง พ้า  
รูป ทรง กระทบ รัต งาม ไป สาระ พัก ยิง พิศ ยิง จับ ตา

หลวง

ที่ จริง พ่อ รัก กล่าว เช่น นั้น ไม่ เปน ยอ น้อง สาว เกิน ไป เลข  
จน นึก เกยว.

ร. ร.

อ๊ะ ผม ยอ เมื่อไร ผม ยอ ไม่ เปน พุด อ้อม ค้อม  
ก็ ไม่ เปน ผม นึก อย่างไร ก็ พุด อย่าง นั้น ผม รัก แม่ สงวน ๆ  
เปน ยอ ต รัก ของ ผม เปน ชีวิต ของ ผม ผม ไม่ รัก ใคร  
เสมอ เหมื่อน ใจ ผม ตึก อยู่ ที่ แม่ สงวน ทั้ง เวลา คั้น เวลา หลับ  
หล่อน เปน พืช แห่ง ผล คือ ความ สุข ของ ผม ทั้ง อภิต บั จุ บัน  
และ อหาคต

หลวง

( ใน ระหว่าง ที่ ฟัง พุด ทั้ง ค้ว ผล ลง ลง ที่ เก้า อี ) หลาน  
รัก ของ อา อย่า ให้ อา ตอง อ้อม ค้อม เสย อา ก็ ตอง การ  
จะ ยก ลูก สาว ให้ แก่ หลาน อยู่ แล้ว เขา ไป เถอะ คัง แต่  
เกยว น้ ไป แม่ สงวน เปน สิทธิ ของ พ่อ รัก

ร. ร.

คุณ อา ผม ก็ ใจ จน ไม่ รู้ จะ เปรียบ กับ อะไร

หลวง

ก็ จะ ตอง เปรียบ ทำไม เล่า เรา เข้า ใจ กัน แล้ว ก็ แล้ว กัน

ร. ร.

ขอรบ ถูก ละ แต่ ตาม พินัยกรรม คุณ อา จะ ได้ รับ โอน  
มรดก จาก ปลัด ทอง เกยว ละ ๒๐๐ บาท คัง แต่ วัน ผม แต่ง งาน  
แต่ วัน นั้น จะ เปน เมื่อไร เล่า ขอรบ

หลวง

ถ้าเขื่อนั้นยังเกี่ยวนี้ไต่ก็ยิ่งดีซี (หนึ่ง อยู่ครู่หนึ่ง) แต่  
นึกถึง จะให้แม่แก่ ปลัดทอง ก็ควร บอก ล่วง หน้าให้แม่มี  
เวลา เตรียม ทัว ลัก หน้อย ก็ดี (หนึ่ง อยู่ครู่หนึ่ง) แต่ นึกไป  
อีกที ยิ่ง หน่วงไป ก็ เท่า กับ หน่วง ความสุข ที่ พ่อ รัก จะให้  
แก่ แม่ สงวน คุณไม่ เปรน ยุติธรรม เหมือน กัน อา เห็น จะ  
ต้อง ถ้อ เขา เป็นหน้าที ที่ จะ นึกถึง ความสุข ของ แม่ สงวน มาก  
กว่า ความ เสียหาย ของ ปลัดทอง กระทบ (บ้อง: ไม่ใช่  
แต่ความสุข ของ ลูกสาว มันความ มั่ง มี ของ ตัวเราเอง  
ด้วย)

ร.ร.

ถูกแล้ว ขอรับ แต่พูดถึง ปลัดทอง ผมกลัว ตา ชมิ่ง ของ  
แก นึก แก ชมิ่ง ตา เข้าที่ไรใจ ผม มันให้อ่อนข้อ แะ รวากับ  
ซึ่งถูกไฟ ลน เพราะฉะนั้น คุณอาได้ ไปรดผม อย่า เพื่อ  
ให้ ปลัดทอง แก ทราบ เรื่อง นี้ เลย ขอรับ เขาไว้ ให้รู้เขา  
เข้า วัน แต่ง งาน ที่ เกี่ยว ก็ แล้ว กัน

หลวง

เฮ้อ อา ก็ สังเกต ว่า เขื่อนั้น นึก จะ ทัก อยู่ หลาย หน แล้ว

ร.ร.

ถ้า แก รู้ ว่า ผม จะ แต่ง งาน กับใคร แก คง ชมิ่ง ตา เป้ง  
และ ผม ก็ มัก จะ ยอม ตาม แก โดย ที่ เสีย ด้วย คุณอา ต้อง  
ไปรด ปัดความ ลับ ข้อ นี้ ให้ มีค ษิต เทียว นะ ขอรับ เกี่ยวนี้  
ตา แก เจ็บ ต้อง ไล่ แว่น สี คุณ ค่อย ยัง ชั่วไป หน้อย (บ้อง:  
เจ้า ประคุณ ขอ ให้ เลย ประทุ เสีย ที่ เกี่ยว เกิด จะ ได้ รู้ แล้ว  
รู้ รอดไป)

หลวง

ไว้ใจเสีย เอะนะ พ่อรัก อาเข้าใจเหมือนกัน ความ  
เรื่องนี้อา จะไม่ให้แพรงพรายเลย (ข้อ: มันเกี่ยวกับได้  
เสียสำหรับตัวเรา อยู่มาก พุดไปที่ไหนได้เกือบ ๒๐๐ บาท  
หา มา นึก แล้ว ยังไม่เคยได้เลย คราวนี้เห็น จะไม่พิน  
มือแน่) (กับร. ร.) เรา จะ ต้อง จัดให้เรียบ ร้อย เอ๊ะ ต้อง  
การล้างมือ คนในบ้านหายไปไหนหมด อ้อ เห็น จะ เข้า  
ทางนี้

ร. ร.

สาธุ ขอให้ เปน การ สำเร็จ เรียบ ร้อย เสีย ที แสง  
มา นึก ต่อ นึก แล้ว เลื่อนลอยไปเสีย ทุก ราย คราวนี้เห็น  
จะ เปน ต่อ แม่ชื่นใจ ของพี่ แม่สงวน แม่ยก รัก ทั้ง อดีต  
ปัจจุบัน และ อนาคต แม่ผู้พิชแห่ง ผล คือ ความสุข ของ พี่  
(หลวง ประทีป ยิ้ม ออกไป ทาง สะพานข้าง กระท่อม ปลักทอง  
ผู้ใด ยิน เสียง ออก มา จาก กระท่อม )

ท. อ.

คุณรัก คุณไป หลง รูปใคร เข้า อีก ละ ชิน่า

ร. ร.

ผม—ผมเปล่า เอ๊ย— ไม่ใช่ กง การ ของ ท่าน ปลัก ผม  
พุด ของ ผม คน เดียว

ท. อ.

คุณรัก เสียงเช่นนี้ แต่ก่อนไม่เคย มี ผมพุดอะไร  
คุณ ก็ พัง ผมห้าม อะไร คุณ ก็ หยุต นี่เสียงคุณ แปลก  
ทำไมมีใคร ชัก รุง ยุแห่คุณ อย่างไร หรือ บอกผมเสีย ที ๆ

ร. ร.

ท่าน ปลัก ผม ต้อง สรรภาพ ว่า แก้วตา ของ ท่าน ปลัก

มีฤทธิ์ มีอำนาจมาก ผมถูกเข้าที่ไร ร่าว กับ ช้าง ถูกไฟลน  
อ่อนข้อแป้ ผมต้องยอมทุกอย่าง แต่ผมหวังว่าแต่ที่  
ต่อไป ไฟกับช้างจะไม่ต้องลนกันอีก (บ๊อง: สาธุ แวะนสิ  
ขอให้ทาเลยปะทุ)

ท. อ.

นี่คงมีคนยุแหย่ชักจูงคุณแน่ คุณไม่เคยพูดกับผม  
เช่นนี้เลย ทำไมมีผู้หญิงที่ไหนมา ล่อลวงคุณเข้า หรือ  
ผมรู้ว่าคุณถูกผู้หญิงล่อลวงได้ง่าย ๆ คุณต้องเชื่อผม  
คุณต้องลืมหญิงคนนั้นเสียที่เกี่ยว อย่าไปนึกถึง อย่า  
ไปฝันเห็น อย่าไปพูดด้วย รักษาสมบัติของคุณไว้ดีกว่า  
ผมมีความรับผิดชอบในการนี้อยู่มาก

ร. ร.

จริงซี (บ๊อง: ยิ่งกว่าความรับผิดชอบเสียอีก เกือบ  
ละ ๒๐๐ บาทถ้าไม่เห็นวิวไว้ก็อาจจะหลุด) (กับปลัด) เชื้อ  
ผมเถิดท่านปลัด ผมไม่มีอะไร จะบอกท่านปลัด อย่า  
เพื่อหวั่นไหวไปเลย

ท. อ.

ไม่มีอะไรก็แล้วไป ถ้ามีต้องให้ผมรู้ ผมกำลังวุ่น  
อยู่ในห้อง (บ๊อง: เกยวแม่ลิ้นจี่) (กับร.ร.) ได้ยินเสียง  
ยอดรักอดีตปัจจุบันอนาคตซึ่ง เป็นคำคุณหนูผม อยู่เสมอ จึง  
ต้องรีบออกมาฟังดู (เข้ากระท่อมไป)

ร. ร.

(บ๊อง ส่ง ท้าย เมื่อปลัดเดินเข้ากระท่อม: เมินเสียเถอะ

ที่ จะ บอก จนกว่า จะ ถึง วัน แต่ง งาน ผู้หญิง เป็น วัตถุ  
ที่ ต้อง รัก ต้อง นึก ถึง ต้อง พุค ทั่วย จะ หา วัตถุ อะไร งาม  
ยิ่ง ไป กว่า เว้น แต่ ผู้หญิง แก่ ถึง ผู้หญิง แก่ บาง คน ก็ ยัง  
พอ คุไ้ (ถ้า ยิ่ง สาว ทั่วย ละ ก็—)

[ นางสาว คำ บ้าน กระแจ จะ ออก มา จาก กระท่อม ]

นี่ อย่าง นี้ เปน ต้น สวย พอ ไซ้ พิศะ เพลิน บัน เบาล หรือ

ค. บ. เชิญ เจ้า เข้า ไป ช้าง ใน ของ ฮีบ ปรถาน คา ไว้ พร้อม แล้ว

ร. ร. สวย จริง จัก เปน สวย ที่ สุก ใ้ คน หนึ่ง เท่า ที่ ไ้ เคย เห็น

ค. บ. ( บ้อง : เสียง ซอบ กล ) ( กับ ร. ร. ) เจ้า บ่ เยียะ ร้าย

ข้า เจ้า คำ

ร. ร. ขอ โทษ ตรง กัน ข้าม ข้า เจ้า กำลัง นึก ชม อยู่ ใน ใจ

และ นึก รัก เสีย อีก

ค. บ. บิลิก แต่ ๆ เจ้า ฮัก นิ เจ้า เยียะ หย้ง

ร. ร. คุเถอะ ข้า เจ้า ก็ ไม่ รู้ ว่า ทำ ไ้ ไ้ ไร จึง นึก รัก แต่ มี นึก.

พอ เห็น เข้า ก็ รู้ ว่า รัก รูป หล่อน มี เส้น หัก มาก หล่อน คง

เป้น คน ที่ ผู้หญิง เลว ๆ ไม่ อาจ ให้ ฝัน รัก ไ้ เลย นี่ ฝัน

ช่าง รัก ใจ เสีย จริง ๆ หล่อน ก็ จริง ไ้

ค. บ. ข้า เจ้า เป้น คน ที่ แต่ ๆ ตั้ง ใจ เยียะ ที่ เสมอ

ร. ร. ฝัน เป้น ไร ว่า แล้ว ( โอบ กอด สเฮว ค. บ. บัด )

ค. บ. สาว บ้าน นี้ ใคร ก็ ทัง มวน ข้า เจ้า ใคร ก็ ทัง ไร ๆ หมก

ร.ร. ชื่นใจของพี่ (จะจูบ)

ค.บ. อา ถ้า ทำไมเจ้าเยาะเจื่อนั้น

ร.ร. อ้าว รางวัลความดีของหล่อนอย่างไรล่ะ

ค.บ. ข้าเจ้าขี้ใคร่ไ้รางวัลเช่นนั้น ข้าเจ้ายินดีเจ้าแล้ว

ที่เจ้าเห็นดู รางวัลเจื่อนี้ข้าเจ้าขี้ใคร่ไ้ ข้าเจ้าบอก  
ชื่อ ๆ

ร.ร. พี่ก็เป็นคนตรง ไม่ชอบพูดอ้อมค้อม พี่รักเจ้ายิ่ง  
กว่ารักใคร ๆ หมกตั้งแต่เกิดมา พี่เป็นคนมั่งมี และ  
ไม่สุรุ่ยสุร่าย (ห.ต. ออกมาแอบฟัง) พี่รักเจ้าจับอก  
จับใจ ทั้งอดีต เอ๋ยไม่ใช่ ปัจจุบัน และอนาคต หล่อน  
เป็นพืชแห่งผล คือความสุขในชีวิตพี่

ค.บ. เจ้ามีความเมตตาข้าเจ้ามาก แต่ข้าเจ้าเสียใจ จะ  
ฮับฮักของเจ้าขี้ใคร่ ข้าเจ้ามีคู่ฮักเป็นคนดี อยู่ในหมู่บ้าน

ร.ร. ใคร บอกชื่อให้พี่รู้จัก พี่จะจัดการเสียเดี๋ยวนี้

ค.บ. (คุกเข่าไหว้) ขอเต๊อะเจ้า โปรดก่อนเต๊อะเจ้า โปรด  
อย่าเยาะเย้ยเพื่อน เพื่อนเป็นคนดี คนชื่อ เพื่อนฮักข้าเจ้า ๆ  
ฮักเพื่อน ถ้าเพื่อนตาย ข้าเจ้าก็ต้องตาย ด้วย

[ให้ฮอย ทาคลอ ออก มา จากกระท่อม]

ห.ต. (ประคองคำให้ยืนขึ้น) บ้า คำเอ๋ย พี่หันใจน้องแล้ว  
พี่มา แอบฟัง ได้ยินหมด บ่ตก นัยเสียง น้องข้าชื่อแท้ ๆ

(เช็ดหน้าตา) พิชก เจ้าหน้าตา ออกพราว ๆ หันใจเจ้าแต่ ๆ  
แล้ววันนี้

ร. ร.      นำ สงสาร      เรา เห็น จะ ทำไม่ ลงแน่ นี้นั่น แก ข้า เช่น  
คนไม่ อ้อม ค้อม      ข้า พุค ทรง ๆ ข้า ไม่ อยาก ให้ ทุกข์ แก่ เจ้า  
แต่ ข้า ออ รัก แม่ สาว คน นี้ ไม่ ได้      แต่ คำ ที่ ข้า ใจ ทรง กับ แก  
เรา ต่าง คน ก็ ต่าง ไป รัก หล่อน เข้า ด้วย กัน      แก จะ ควร โกรธ  
ข้า เทียว หรือ

ท. ต.      ข้า เจ้า บ่ เกียด      แต่ บ่ พอ ใจ      ข้า เจ้า บ่ อยาก หัน คน อื่น  
ทำ เจอ นี้      นาง คำ เป็น แม่ หลึง วิเศษ      เป็น นาง พ้า      เป็น คน  
ซื่อ แต่ ๆ      น้อง ฮัก พี่ (จูบ คำ)

ร. ร.      อ๊ะ      ข้า ยอม ให้ แก่ ทำ นาง พ้า เช่น นั้น ต่อ หน้า ต่อ ตา ข้า  
ไม่ได้

ท. ต.      เยอะ หยิ่ง

ร. ร.      ข้า รัก หล่อน หา ที่ เปรียบ ไม่ ได้      รัก ราว กับ ชีวิต      ข้า จะ  
ยอม ให้ เจ้า จูบ หล่อน ไม่ ได้      อย่างไร ๆ ก็ ยอม ให้ ทำ ต่อ หน้า  
ต่อ ตา ไม่ ได้      แก ทำให้ ข้า ใจ ไม่ สบาย รั้ ไหม

ค. บ.      (กับ ท. ต.)      ออย่า เพ้อ เยอะ เจอ นั้น พี่ ห้อย      คอย ให้  
นาย เมอ เสี้ย กอน บ่ เช่น หยิ่ง

ร. ร.      บัก ห้อย      นี้นั่น      แก รัก หลึง คน นี้ จริง หรือ

ท. ต.      บ่า      ทำไม่ ตาม จาก นั้น

ร. ร. ถ้าเช่นนั้น แกไม่ควร กัดขวางความสุขของหล่อน  
 แกรู้ใหม่ ว่าข้าเป็นคนมั่งมี เป็นคนชั้นสูง มีภูมิรู้  
 ข้าอาจ ประคับ ประคอง หล่อน ให้ได้ ความสุข ยิ่ง กว่าที่แก จะ  
 ให้ได้ ร้อย เท่า พันทวี ถ้าหล่อน แต่งงาน กับ แก หล่อน  
 ก็ จะได้อยู่ เพียง กระท่อม ถ้าหล่อน แต่งงาน กับ ข้า หล่อน  
 จะได้ อยู่ ตัก ไร่ ไถ ถาน แวด ล้อม ด้วย ศฤงคาร บรืวาร สม  
 กับ ที่ เจ้าหล่อน เป็นนาง พ้า ไม่ต้อง ชะมุก ชะมอม และ  
 เหนื่อย ยาก กรากกรำ เหมือน อยู่ บ้านป่า เมือง ตอน กับ แก แก  
 เข้าใจใหม่ ถ้า แก รัก หล่อน จริง ควร หรือ ที่ แก จะ มา  
 กัดขวาง ตัด รอน ความสุข ของ หล่อน ซึ่ง ข้า จะ ให้ ได้ แต่  
 แก ไม่ อาจ ให้ ได้ เป็นอันขาด เข้าใจใหม่ หรือ แก ต้องการ  
 ค่า คอย แทน ข้าง ถ้า เช่น นั้น ข้า ก็ ให้ แก ได้ หมู่นี้ ข้า  
 ก็ เสีย หาย มาก จะ ต้อง ซื้อ เสือ ใหม่ หมวก ใหม่ แต่ เขา  
 เอะ ข้า จะ ตัดใจ ให้ แก ห้า บาท ก็ได้ เขาใหม่

ท. ต. บ่า ทำไม พู่ว่า นั้น ชาวป่า ย่อม มี เงิน แต่ หน้า  
 ใจ เป็น ปีก แผ่น อย่าง แผ่น ดิน ถ้าใจ ชัก กัน ก็ เป็น สุข ทั้ง  
 นั้น เจ้าคุณ จะ เอา เงิน ซื้อ นาง ค่า ข้า เจ้า ซื้อ ด้วย  
 ความ ชัก จาก หน้าใจ แต่ ๆ ราคา แพง กว่า ห้า บาท มาก

ค. บ. อ้าย หน้า ชัก แต่ ๆ (เข้า กอด)

ร. ร. ออย่า ๆ กัน ดูไม่ได้ ขอ บอก ว่า ต่อหน้า ต่อ ตาขอ เสีย ที

ค. บ.                    สละมา—เต๋อะเจ้า    ข้าเจ้า ล้ม

ร. ร.                    บักห้อย    ข้าก็เห็นใจแก    แต่แก ยังไม่เห็นใจ ข้า  
 ข้าไม่ได้ ขอซื้อ เจ้า หล่อน ด้วย เงิน    ข้า มีความรัก ที่ จะ  
 ขอ เจ้า หล่อน มาก มาย เหลือ ล้น    แต่ เอ็ง ก็ รัก หล่อน  
 เอ็ง จะ ตัด หล่อน จึง เปน การ ยาก    ที่ ข้า จะ ทดแทน ให้  
 เจ้า ห่า ขาท นั้น    ไม่ใช่ จะ แก้ ให้ เจ้า หาย รัก    เปน แต่  
 จะ ช่วย ให้ เจ้า ฝืนใจ ตัด รัก ได้ ง่าย เข้า หน่อย เท่านั้น    ไม่  
 ใช่ว่า ขอซื้อ เจ้า หล่อน    เข้าใจ ไหม ละ

ห. ค.                    ตัด ชัก ก็ ออก แยก    ห่า ขาท เปลียน นอก ขั้ ได้

ร. ร.                    ถ้า เช่น นั้น เอะ เอะ    เสีย แรง ข้า รัก แม่ คำ    ข้า  
 จะ ตัดใจ ให้ เจ้า—ห่า คำ ลึง เอะ    เอะ ไหม ( บ้อง : อนุบัตร  
 คุณ อา ฝาก ไว้ มี )

ห. ค.                    ตัด ขั้ ได้ แต่ ๆ    ใจ ข้า เจ้า ก็ บใจ นาง คำ เปน ใจ เดียว  
 กัน    อีก หน่อย นาน ตัว ข้า เจ้า ก็ บ ตัว นาง คำ ก็ จะ เปน ตัว เดียว  
 กัน ด้วย    บ่ ไหว แต่ ๆ

ค. บ.                    อ้าย    ของ ข้า    ใจ มัน เทียง ตี แต่ ๆ    จะ หา ความ  
 ชัก ได้ เกิด เดียว เหลือ นี้    ข้า เห็นใจ แต่ ๆ    ( กราก จะ  
 เข้า กอด    แต่ ร.ร. ห้าม ก็ ได้ สติ )    แต่ เงิน ชาว ขาท  
 มาก มาย แต่ ๆ    หา เกือบ ตาย บ่ ได้ ง่าย    ข้า ชัก อ้าย แต่ ๆ  
 เมื่อ ข้า เปน เมีย อ้าย    ข้า จะ คงใจ ปรนนิบัติ    แต่ ข้า บ่ ชู้

ว่าจะทำได้คุ้มเงินนั้น อ้าย กิดถี่ ๆ อย่าเพื่อใจฮ้อน  
เจ้าฮ้อ มากแต่ ๆ

ห. ต. บ่า ฮู้จัก ยอม ตัว ดี แต่ ๆ ชาวเวียงหาบได้แล้ว อย่าง  
นี้คำเฮ้ย พี่ ฟัง เจ้า พู พี่ จะ ฮับ เงิน ชาว ขาท แต่  
อก พี่ คง รม หนอง แต่ ( ร. ร. ควัก ษณัตร์ ให้ ห. ต. รับ )  
อ้าย เมื่อก่อน อยู่ ผ่อ บ่ ได้ แต่ เปน ความ จริง เงิน ชาว ขาท  
หา บ้าน ฆ่า บ่ ได้ ง่าย พี่ มี ฮ้อ แต่ ความ ฮัก เจือ เตียว ( ร้อง  
ให้ ) คุณ-ท่าน เจ้า คุณ มี ให้ ทุก อย่าง อ้าย ก็ อยาก ฮ้อ  
เจ้า เปน คู่ อ้าย จะ ทน ทุก ช้ คน เตียว ( เซ็ด หน้า ตา  
เข้า กระท่อม ไป )

ค. บ. ( แล ตาม ) อ้าย นอง หิ้น ใจ แล้ว ว่า ฮัก หนอง แต่  
( ก้ม หน้า เอา มือ ปัด อย่าง ร้อง ให้ )

ร. ร. นอง รัก พี่ ก็ ส่ง สาร เจ้า หมอ นั้น มัน เปน คน ฮ้อ  
ตรง จริง ถ้า ได้ รับ มือ เข้า จริง ๆ แต่ ตัน มือ เมื่อ เวลา  
โกธร ฆ่า นั้น ก็ เสีย ใจ แล้ว นอง รัก ( กอด ) เจ้า  
ผู้ พิษ แห่ง ผล คือ ความ สุข ของ พี่ พี่ รัก เจ้า ถึง ชีวิต  
ทั้ง อดีต ฮี้ ฮ้อ ถูก แล้ว ทั้ง อดีต บั จุ บัน และ  
อนาคต

ค. บ. เมื่อ เปน จานี ชีวิต ฆ่า เจ้า ก็ อยู่ ใน กำมือ เจ้า ไป ต  
เอ็นดู แก่ ชาว ฆ่า ชาว ตง ทั่ว เตื่อ ( แอบ เข้า มุม ร้อง ให้ )

ร. ร.

นำสังสาร ชื่อก็จริง ๆ นี่แหละเมียพี่ควรจะได้ อย่าง  
 นี้ ไม่หรรษา สุรุษ สุร้าย ไม่แพ่งต่าง ๆ นานา แแต่  
 ตัวโตเรียบ ร้อย ทั่ว สีส้มผา เย็บเอง ไม่ต้องเสียค่า  
 ลูกไม้ ไม่ต้องใช้ บิลห้าง รู้ตัว ของ ตัวว่า ตัวดี  
 ตัวสวย และไม่ต้อง การ ปัดบัง หรือ ปฏิเสธ ความดี ความ  
 สวย ไม่มุสาวาทเหมือนหญิง ชาวกรุง เจ้า มารยา ซึ่ง  
 คอยแต่ จะ ถ่อม ตัว เมื่อ ถูก เขา ชม ความถ่อมตัวโดย  
 มากใกล้ มุสาวาทเต็มที และ มัก จะ เป็นอาการ ของ ปาก  
 อย่าง หึ่งใจอย่าง หึ่ง ทิ้ง นั้น [ ข้อ : พูดถึง ชาวกรุง  
 นึกถึง แม่สงวน ลูกสาวคุณอา ( คุณรัก รูป ออก ตู ค. บ.  
 เข้ากระท่อมไป ) โอ้แม่สงวน เจ้า ก็ ยอ ตรัก ของ พี่ ]  
 ร้อง เพลง เขมรใหญ่ ๓ ชั้น )

รูปงาม ทราวม สุกเส้นพี่ รูปเช่นนี้ หรือ พี่ไม่ ควร คู่  
 จะหาไหนได้ เหมือน โฉม ตู ยิ่ง พิศ ตู งาม พริ้ง ทุก สิ่ง ไป  
 เนื้ออ่อน งามงอน นอ่อนร่าง เป็น ตัวอย่าง หญิงสาว ที่สวยได้  
 เจ้า ผู้พิช แห่ง ผล คือ สุขใจ พี่ ชม รูป ทราวม ไวย ทุก เวลา.  
 อ๊ะไม่ได้ อ้ายใจ ลัง เล เช่นนี้ ใช้ไม่ได้ นางสาว คำ  
 บ้าน กระแจะ นั้นแหละ จะ ต้อง เป็น เมีย เรา

[นางสาว ลีนี ทรัพย์ สำคัญ ออก มา จาก กระท่อม]

บ๊ะ ผู้หญิง คนนี้ หน้าตา ดูได้

ล. ท. อ้อ มีแขก ขอโทษ ฉันจะ หลีกไป

ร. ร. ยะ ถ้าจะ ว่าจะไป ก็เหมือนแขก เพราะไม่ได้เคยได้  
โอกาส รู้จักกัน มาแต่ ก่อน . แต่ถ้าจะ ว่าจะโดยที่ ฉันมี  
น้ำใจ ตามระลึกถึง โชคร้าย ของผู้อื่น จะ ถือว่า เป็นมิตร  
ก็ได้

ล. ท. ประธานโทษ ที่คุณว่า โชคร้าย นั้นคุณ หมายถึง ถึง  
อะไร ค่ะ

ร. ร. ฉัน ก็บอก เป็นแน่ นอน ลงไปไม่ได้ แต่ รู้สึก อยู่ว่า  
—อ้อ— มีอะไร— ซึ่ง ถ้าบุรุษ ใดได้ เห็นใน ข้อ ชื่นรำคาญ ของ  
หล่อนแล้ว—อ้อ—และ คุณณภาพ อยู่ บุรุษ น้อย่อม เป็นคนใจ  
ไม่ ใส ระวัง เต็มที่ ขอ หล่อนได้ รับ มุทิตา จิตร และไมตรี  
จิตร ของฉัน (บ้อง : ต้อง พุด กว้าง ๆ เข้าไว้ที่ ที่  
จริง จะ มีอะไร หรือไม่มี ก็ไม่รู้)

ล. ท. คุณ ช่าง สังเกต มาก อีฉัน ช่าง เป็นคน เจ้า ทุกซ์ และ  
ฮาพิ เสีย จริง ๆ

ร. ร. ฉัน ยินดี เอ๊ย ฉัน รู้สึก เสียใจ และ ยินดี ที่ ความ  
ทุกซ์ ของ หล่อนไม่ ถึง อุกฉกรรจ์ ถ้า ภาระใด ฉัน มี ทาง ที่  
จะ ช่วยได้ ฉัน ก็ พร้อม ที่ จะ ให้ หล่อน ใช้อยู่ เสมอ

ล. ท. อีฉัน ชอบใจ มาก แต่ ยังไม่มี อะไร มีได้

ร. ร.

ผู้หญิงน้อยคนที่ จะสวยได้ทั้ง เวลา สุข และ ทุกข์ ฉะนั้น  
ไม่แก่งงวม เป็นแต่ ประสงค์ จะ แสดง ธรรมดาโลก ว่า  
ความ สวย กับ ความ ชุ่มเคือง รำคาญ ใจ ย่อม ไป ควบ กัน ได้  
ในขณะ เทียว กัน ทั้ง ที่ ปราบฏ ใน ตัว หล่อน นี้

ล. ท.

อิฉันต้องขอ ประทานโทษ คำ ปราสัย เช่น นี้ ไม่ เหมาะ  
สำหรับ คน ที่ ยัง ไม่ รู้จัก มุก คุ่น กัน เลย

ร. ร.

โปรดอย่า เพ้อ ตัก สีน อย่าง รุนแรง สำหรับ ถ้อย คำ ของ  
คนที่ ใจ อย่าง ไร ปาก อย่าง นั้น—เออ—ปาก อย่าง ไร ใจ อย่าง นั้น.  
เรา เห็น คอก ภู หลาย ผลิบาน อยู่ กับ ต้น เรา ก็ ชม ว่า สวย  
เรา เห็น ลำธาร ที่ น้ำ ไหล พราว แหวก ก้อน หิน อ้น ระกะ เรา  
ก็ ชม ว่า งาม ไฉน เมื่อ เรา เห็น ฝีมือ วิเศษ แห่ง สถาป คือ  
ธรรมดาโลก เช่น หญิง งาม เรา จะ ไม่ ชม ว่า งาม  
และ จะ ปีก ตา หรือ เมิน เสียด กระจก นั้น หรือ ฉนั้น ถือ ว่า ใคร  
ทำ เช่น นั้น คน นั้น เป็น คน ไม่มี วิญญาณ ที่ จะ รู้ สึก ความ  
งาม และ ยิ่ง กว่า นั้น เป็น คน ออก ตัญญา ไม่ รู้ บุญคุณ ของ  
สถาป ที่ ตบ แต่ง สถาป ธรรม ให้ เป็น บำ เหน็จ ร้าง วัล สำหรับ  
ประ สะ หน้า ใจ มนุษย์

ล. ท.

อิฉันก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าคำหุหุร่าที่คุณพูด นั้นเป็นความ  
ไม่จริง แต่อิฉันรู้ตัวของอิฉันอยู่ว่า ถ้าหากจะมีคุณ  
สมบัติอะไร ๆ ติด ตัว อยู่บ้าง ก็คงไม่ใช่รูปสมบัติเป็นแน่

ร. ร.        นั้นเป็น ความ ถ่อม ตัว อย่าง งดงาม    เป็น คุณ สมบัติ  
ที่ น่ารัก น่าสรรเสริญ    ยิ่งกว่า ความ อวดตัว ว่า ข้า สวดย ของ  
หญิง ชาวป่า เตือนซึ่ง ปราศจาก การ ศึกษา เล่าเรียน

ล. ท.        อิจฉินินทีที่ คุณ ก็ สรรเสริญ ความ ถ่อม ภาย    อิจฉินได้  
เคยได้ ยิน คำ สรรเสริญ เช่น นั้น มา มาก แล้ว

ร. ร.        ไม่เพียงแต่ สรรเสริญ เลย หล่อน    สรรเสริญ เป็น  
คำ ที่ อ่อน มาก    ฉัน รู้สึก ยิ่งกว่า นั้น ร้อยเท่าพันทวี    ฉัน  
ถึง แก่ง งวย ภิ ว่า ได้    ยิ่งกว่า นั้น    ฉัน-ฉัน-เป็น คน  
ปาก อย่างไร ใจ อย่าง นั้น    รู้สึก อย่างไร พุด ออก มา ตรง ๆ  
นิ่งไว้ไม่ได้    ฉัน-ฉัน-ถึง แก่ รัก หล่อน    และ ขอ อย่า  
ประหลาด ใจ เมื่อ ฉัน บอก ว่า หล่อน เป็น แสง สว่าง แห่ง ชีวิต  
ของ ฉัน    เป็น ยอด แห่ง ความ หวัง ของ ฉัน    เป็น พืช  
แห่ง ผล คือ ความ สุข ของ ฉัน    ทั้ง อดีต-เอ๋ย บัง ภู ษณ์ และ  
อนาคต    ไปรต อย่า ทัย แสง สว่าง    และ ตัก รอน ความ  
หวัง และ พืช แห่ง ผล คือ ความ สุข นั้น    ฉัน ติ เป็น คน มั่ง มี  
และ เป็น คน โสค    ฉัน รัก หล่อน เหลือ เกิน    จน ไม่มี คำ จะ  
บอก ให้ ถึง ใจ ได้    ขอให้ ฉัน ติ รัย ทย สม แก่ หน้า ใจ ที่  
สามิภก ติ เช่น นั้น ทัวย

ล. ท.        เจ้าคะ    ใจ ซึ่ง ไม่ รู้สึก อ่อน ลง ทัวย ถ้อย คำ ฉัน ออก  
จาก หน้า ใจ ของ คุณ ุริง ๆ    อย่าง คุณ ว่า    ก็ จะ ต้อง เป็น ใจ

ที่แข็ง กระทบเต็มที ไม่น่ารัก ไม่น่าคบ แต่อิฉัน  
 มีความเสียใจอย่างยิ่ง ที่จำต้องตอบแทนความหวังดี  
 ของคุณด้วยคำปฏิเสธ เพราะอิฉันมีคู่รัก ซึ่งเขาเอง  
 ก็บอกแก่อิฉันว่าไม่ใช่คนอื่นคนไกล คือเพื่อนที่มากับ  
 คุณนี่เอง

ร. ร.            อ้อ ถ้าเช่นนั้น หล่อนคือ—วัตถุอันวิเศษที่ท่านปลัดทอง  
 แกล้วถ่วงอยู่ เสมอว่าเปนเศรษฐกิจที่แกคิดจะ แต่งงานด้วย  
 ภาระนั้นหรือ

ล. ท.            เจ้าคะ ก็เห็นจะ เปนเช่นนั้น    เปนกรรมของอิฉัน

ร. ร.            ก็ หล่อนรักแกหรือ

ล. ท.            ก็เพราะรัก            แต่มาติดขัด อยู่ด้วยฐานะ ของเธอ  
 ยิ่งง่อนแง่นไม่เป็นที่มั่น คงลงไปได้

ร. ร.            แน่ละ    ฉันทูก็    ถ้าฉันท่างงานวันไร    วันนั้น  
 ฐานะ ของแกชุกโครมที่เดียว    มรรฎกที่แกได้ อยู่ จะ ต้อง  
 ตกไป เปนของ อาริฉันทหมด    ถ้าท่านปลัดแก จะ เล่นงาน  
 ฉันทูเรื่อง หล่อน    ฉันทู ก็ จะ เล่นงานแกด้วย แต่งงานทันที

ล. ท.            ไปรคเกิดเจ้าคะ    คุณว่า คุณรักอิฉันไม่ใช่ หรือคะ  
 ถ้าคุณ รักอิฉัน จริง    ขอให้ คุณรักษา ตัวเปนโสคอยู่  
 ตลอดชีวิต เกิดเจ้าคะ    อิฉันขอเพียงเท่านี้    ไปรค  
 ให้สัญญา แก่ อิฉันว่า    คุณ จะไม่ แต่งงาน กับใคร เลย

อินัน กับ ท่าน ปลัด คง จะ ระวัง ถึง บุญคุณ ของ คุณ จน ทราย  
เท่า ชีวิต หาไม่

ร. ร.            สนั่นจริง      จะให้ฉัน บวช หรือ นี้  
[ ปลัดทอง อินะทิต หน้า คั่น ตา คั่น ออก มา จาก กระท่อม ]

ท. อ.            เรา ขบ      ขบ      ขบ      หมัด เรื่อง กัน วัน นี้

ล. ท.            ทำไม      อะไร กัน

ร. ร.            ไหน      หมัด รัก กัน ละ หรือ

ท. อ.            หลวง ท้าว รู้ ว่า หล่อน หัน มา กับ ฉัน      แกล้ง ตาม มา.

รถไฟ คั่น หลัง ที่ ฟัง มา ถึง      มา จอด แต่ อยู่ โน่น แล้ว เพราะ  
มา คิด รถ ที่ เรา มา ตก ราง      ยัง จัดการ ไม่ สำ เร็จ      เต็ม  
นี้ เขา กำลัง ตรง มา ที่ นี้      เรา จะ ทำ อย่าง ไร ดี

ล. ท.            ค่ายจริง      ขบจริง ละ เรา

ร. ร.            จะ ขบ อย่าง ไร ได้      มัน จะ เกิด เป็น เรื่อง ยืด ยาว ชน  
เสีย อีก นั้น นาน

ท. อ.            หมอ คน นี้ เขา ท้าว หาญ นึก      เขา คง ยิง เรา แน่ ถ้า  
มา พบ ว่า อยู่ ด้วย กัน      ที่ ไหน เขา จะ มี สติ ระวัง โทษ ะ ได้  
หึ่ง จัก บั่น เขา หรือ

ล. ท.            ค่ายจริง      กรรม ๆ นี้ จะ ทำ อย่าง ไร      หัน ก็ ไม่ พ้น  
คุณ รัก ค่ะ      จะ ทำ อย่าง ไร ดี      คุณ ช่วย คิด เร็ว      เร็ว เข้า  
เร็ว      คิด บอก มา

ร. ร.

เอาเป็นไ้กัน แม่ทรัพย์สำคัญ หล่อนต้องอยู่รับหน้า  
เขาที่นี้กับฉัน ท่าน ปลัดรีบเข้าไปแอบเสี้ยก่อน (ปลัด  
ทองอินะทิตเข้าไปที่ ประตู กระทบ ) ฉันจะพูดกับเขาเอง  
ฉัน ขอแต่ว่าถ้าฉันจำเป็นที่ จะต้องใช้กลอุบายพูดอะไรกับ  
เขาที่ ไม่ตรงกับ ความจริง แม่ทรัพย์สำคัญ หล่อนต้อง  
รับรองฉัน เข้าใจไหม

ด. ท.

ตาย ขวัญอินฉันบินหมดแล้ว เอาเถอะคุณว่า  
อะไรอินฉันว่า ตามหมด ขอแต่อย่าให้เกิดเหตุก็แล้ว  
กัน ตาย ใจอินฉันสิ้นไปหมดแล้ว

ร. ร.

นั่น กรรมมัง เกิดคุมมาโน่นแล้ว ท่าน ปลัดหลบ  
ไปเสี้ยซี (ท.อ. เข้า กระทบไป) เอ้า แม่ทรัพย์สำคัญ  
กอดฉัน เอาหน้าซบขนบ่าฉัน นั่น อย่างงั้น เหมาะจะนึก

ด. ท.

(ทำตาม) คุณ จะ เมื่อย กรรมมัง คะ

ร. ร.

อ้าย ไม่มีเมื่อยเลย อยู่กันเช่นนี้วันยังค่ำคืน  
ยังรุ่งก็เอา

[ นาย พันตรี หลวงห้าวหาญเค็ก กับคนใช้ ๒ คน  
เข้ามา หลวงห้าวถือปืนโกท้วย ท่าทางโกรธ ]

หลวงห้าว

ไหน ปลัดทองกับแม่ฉันอยู่ไหน เอ้า พวกเราช่วย  
กันค้น เขาว่าเข้ามาที่ กระทบนี้ทั้งคู่นั้นแน่  
อยู่ที่นี่เอง พันหรือ พันมือพ่อหรือ

ล. ท. ( กั๊ว ร. ร. ) คุณ ช่วย อีฉันทักว้ย ( ท. อ. แอบ ดู อยู่  
ใน กระท่อม พอ แล เห็น ตัว วิบ แวบ )

หลวงห้าว อ้าว นี่ ใคร นี้ หว่า หา นี่ ใคร มา เปน ตัว แทน อ้าย  
ปลัด อีหนะ ทิต ลา บอก มา เร็ว ( ท. ต. กั๊ว ค. ข. ตกใจ  
ออกมา จาก กระท่อม )

ล. ท. คุณ หลวง คระ อย่า ทำ เขา เลย ค่ะ

ร. ร. ไป รุด บอก หน้อย ว่า ท่าน คือ ใคร และ ท่าน ตาม หา  
ปลัด อีหนะ ทิต ทำ ไหม

หลวงห้าว ข้า คือ นาย พันตรี หลวง ห้าว หาญ เค็ก นาย ทหาร  
กอง หนุน ข้า ได้ หมั้น ไว้ กับ แม่ ลี หนี่ คน นี้ พอ จะ แต่ง งาน  
กัน ก็ แล่น หนี มา เจ้า คือ ใคร บอก มา เร็ว

ร. ร. เอ๊ะ - นี่ แก หนี ไป หรือ นี่ มัน เล่น กัน ทำไร ทำ ไหม  
แก ว่า แก หมั้น ไว้ กับ แม่ ลี หนี่ คน นี้ หรือ คน ละ ลี หนี่  
กรรมัง

หลวงห้าว ตา ข้า บอก หรือ แม่ ลี หนี่ ทวี พย ลำ คัญ ข้า ไม่ รู้ จัก หรือ

ร. ร. บอก หรือ ไม่ บอก ก็ ไม่ เข้าใจ แม่ ลี หนี่ คน นี้ เปน เมีย  
ของ กัน ทำ ไหม แก เลือก มา หมั้น จะ เปน ชาย ชู้ หรือ

หลวงห้าว ( ตลิ่ง ) แม่ ลี หนี่ นี่ อย่างไร กัน จริง หรือ บอก  
มา เทียบ ว่า เจ้า หมอ นี้ ไก่ หก

ล. ท. อีฉันทัก ไม่ได้ เขา เปน ผัว อีฉันทัก จริง

[ นายพันธ์ ตรี หลวงห้าวหาญ เคิก ทั้ง ตัว ลง บน  
 เก้าอี้ คอ ตก ปลัด ทอง กั้น กระทบกลงที่ ประตู คำ  
 ร้องให้ เกาะ บ่า ห้อย ]

ปี ต ม าน



อง ก ที่ ๒

ฉาก เฉลียง บ้านหลวง ประทีป เตรียม คบ แต่งไว้ เสร็จ สำหรับ  
 งานวิวาหมงคล ที่ สนาม หน้า เฉลียง ตั้ง เก้าอี้ และ กระจ่างไม้  
 หมู พองาม ที่ ชาย ระเบียง แขนง พวง ดอกไม้ สด ตาม หว่าง เสา.  
 ที่ ข้าง เฉลียง เป็น ทาง เข้า สมมุติ ว่า มา แต่ นอก บ้าน เมื่อ เปิด ม าน  
 นางสาวสงวน รูป รุ่ น กั ย นางสาวพวง เพราะตา นั ง อยู่ ที่ หน้า เฉลียง

ส. ร. พวง ช่าง แต่ง ผม ว่า จะ มา ค้าง นี ยัง ไร ป าน นี  
 ยัง ไม่ เห็น มา

พ. พ. ประเดี ยว ก็ เห็น จะ มา ค่ะ นี ยัง วัน อยู่ อี ฉั น บอก  
 แล้ว ว่า คุณ จะ ลุก ขึ้น แต่ง ผม แต่ ๒ นาฬิกา ก่อน เที่ยง  
 จะ ไต่ ทน พัง สวค มนต์ และ ตัก บาตร เข้า

ส. ร. เออ ข้า อยาก ให้ มา ค้าง เสีย วัน ๆ หน้ อ ย

พ. พ. เจ้า ค่ะ แก จะ มา ค้าง แต่ บ่าย วัน นี แหละ เจ้า ค่ะ

ส. ร. เสือ ตัว ใหม่ ของ ข้า เป็น อย่างไร บ้าง วะ

พ. พ. แหม สวยแท้ ๆ เจ้าคะ tactics ก็ว่า ห้าง ยาย ชี  
อีก นะเจ้าคะ

ส. ร. เขา tactic ใหม่ มีระขายเฮว ก้วยเห็นใหม่ ละ เอง  
เก็บ ดี แล้ว ทั้ง สาม ตัว หรือ ข้า จะใส่ tactic เข้า ตัว  
หนึ่ง รกหน้าเย็น ตัวหนึ่ง คำ ตัวหนึ่ง

พ. พ. แหม เวลา ส่ง ตัวใส่ เสืออื่นไม่ได้ หรือคะ

ส. ร. อูวะ เอง จะไม่ ให้ ข้า สวย หรือ

พ. พ. อีฉนั้นเกรงว่า จะ ยับขู่ ยี่ขู่ ย่า เสียเปล่า ๆ เจ้าคะ ที่  
หลังใส่ ก็ หมดงามเสีย

ส. ร. ก็ เอง จะให้ ข้าใส่ เสือ ตัว ละ ก็ หน เทียว ขรรณเนียม  
เสื่อ เขา ก็ ใส่ กั้นใหม่ ๆ แล้ว เขาก็ ทั้ง

พ. พ. เจ้าคะ คุณ นาย รุ แล้ว ก็ ถึง อีฉนั้น แหะละ เจ้าคะ แหม  
คุณ รัก ท่าน ได้ คุณ นาย คง จะ เป็น สุข นัก นะเจ้าคะ ท่าน ก็  
เป็น คน มั่ง มี ก้วย

ส. ร. ข้า เชื่อ เทียวว่า เราคง เป็น สุข กั้นใหญ่ ผู้ รัก ละ  
เรา มัน ก็ เป็น สุข แลระวะ เธอ รัก ข้า เหลือ เกิน ถึง แก่ บอก  
ข้า ว่า ไม่ได้ มี รัก ใคร เหมือน ข้า เลย ข้า เป็น คน เกียว  
ในชีวิต ของ เธอ เป็น พิษ แห่ง ผล คือ ความ สุข ของ เธอ  
และ เป็น อติต อุนาคค อะไร ต่อ อะไร อีก ก็ ไม่ รู้ ละ มาก

มาย ข้า ก็ ตั้งใจ จะ ประนินยิต เธอให้เต็มที เรา จะ ได้ เป็น  
 คู่ชก้วย กัน รั้ใหม่ ละ

[ หลวง ประทีป เข้ามา ทาง เฉลียง ]

หลวง            ข้อ    ลูก พ่อ อยู่ นี้    ใจ    พร้อม ที่ จะ ถูก สละ ละ นะ  
 พรุ่ง นี้ ก็ วัน แต่ง งาน แล้ว    นาง พวง    เอง ไป ทำ งาน  
 ของ เอง ก็ ไป เอะ    ช่วย กัน ให้ สำ เร็จ เสีย ที เดิ กวระ    ลูก  
 ข้า จะ ออก จาก ออก ไป    ข้า ก็ เสีย คาบ    แต่ ข้า ก็ ต้อง  
 จำ ใจ    เพราะ มัน สำ หรับ ความ สุข ของ เา เอง    ( พ. พ.  
 ออก ไป ทาง เฉลียง )

ส. ร.            อิฉัน แต่ง งาน นี้ คุณ พ่อ จะ ได้ มรฎก ถึง เกือ นละ ๓๐๐ บาท  
 อิฉัน จึง เต็ม ใจ มาก เพื่อ จะ ได้ ฉลอง พระ เกศ พระ คุณ ๆ พ่อ

หลวง            เออ ข้อ นั้น พ่อ ก็ รับ ตรง ๆ ว่า พ่อ ดี ใจ และ ต้อง  
 การ อยู่ แล้ว เหมือน กัน

ส. ร.            คุณ พ่อ อย่า เอา ไป จั บ จำ ย สำ หรับ ค่า เหล่า ค่า บิล เลีย ก  
 และ การ พ้น น    มาก นึก นะ คะ    คุณ พ่อ จะ ได้ ไม่ จน เหมือน  
 เกี้ยว นี้

หลวง            ลูก เอ๊ย    เอา แม่ ก็ ยาก    พ่อ จะ ระ วิง    แต่ อ้าย  
 ของ เหล่า นี้ มัน เป็น เครื่อง บำ รุง หน้า ใจ ของ พ่อ อยู่ ข้าง    แม่  
 เจ้า เขา อยาก รั บ คาบ ไป เสีย ทำ ไหม ละ    แต่ นี้ แหนะ    ทัว  
 เจ้า แหละ จะ มั่ง มี ใหญ่ ละ

ส. ร.            เจ้า คะ    คุณ รัก เธอ มี หุ่น ส่วน ใน แขนง ก็    ใน ว่า ๆ

ได้ส่วนแบ่ง ตั้ง ปี ละ หลาย หมื่น เขียว หรือ กระ

หลวง

แม่ ละ ชี แต่ที่เจ้า หล่อนใช้ไม่ถึงเดือน ละ ร้อย บาท  
เออ นี่ แม่ พ่อ ะ บอก ให้ เจ้า ะ ต้อง วิง วอน ให้ แก่ ทำ  
พินัยกรรม ให้ เสีย ้วย นร

ส. ร.

คุณ พ่อ ะ คุณ รัก เธอ เป็น คน ที่ หมก ะไร ๆ  
ก็ ที่ หมก เสีย อย่าง เดียว แต่ ะระ หัน นี้ ด้ เห็น ยว เหลือ เกิน  
เสีย ะไร ก็ ุ เหมือน เธอ ะ ยอม เสีย ด้ แต่ เสีย เงิน  
นั้น แล ะ ะ คง ยาก นึก

หลวง

ก็ มัน ก็ ต้อง ค่อย เป็น ค่อย ไป เจ้า ก็ เป็น คน ฉลาด

ส. ร.

อฉัน คิค แล้ว เมื่อ คุณ พ่อ ตก ลง ยก อฉัน ให้ เธอ  
แล้ว อฉัน ก็ นึก ว่า ะ ต้อง ปรนนิบัติ ใจ เธอ บ้าง ต่อ  
เมื่อ ด้ แต่ง งาน อยู่ าก ัน เรียบ ร้อย แล้ว จึง ค่อย ให้ เธอ  
ปรนนิบัติ ใจ อฉัน

หลวง

ลูก แม่ ของ เจ้า เจ้า คิค ถูก จริง ๆ นั้น แล ะ ผู้ หึง  
ถ้า บัง คับ ด้ ด้ มัน ก็ เป็น สุข ไป อย่าง หนึ่ง ะไร ๆ มัน  
ก็ ด้ อย่าง ใจ ทั้ง นั้น ทั้ง ัว เป็น วาจา สิทธิ ว่า ะไร  
เป็น นั้น ไม่ ยอม ให้ ชัก ชีน ไม่ ยอม ให้ เตียง ะ ถูก  
ะ ผิด ก็ แล้ว แต่ แม่ เจ้า ะ ุณ แม่ ของ เจ้า ด้ เกิด วิธี นี้  
มา ตลอด แล ะ แก ก็ ด้ ความ สุข พอ ู้ แต่ ใน ระหว่าง  
ที่ แก ยัง มี ชีวิต อยู่ พ่อ ก็ ัก ใจ พอ ู้ เหมือน ัน แต่

คือที่ไม่ต้องเสียเงินค่าเช่า ค่าบิลเล็กๆ และค่า  
เที่ยว ซึ่งเปนเหตุให้ จนกรอบในเวลาที่แก่ตายแล้วนี้

ส. ร.

ขอให้คุณพ่อวางใจเสียเถอะ อีฉันเห็นอย่างโง่ ๆ  
บ้า ๆ ของอีฉันว่า ก่อนแต่งงาน เปนหน้าที่ของ  
อีฉันที่จะตามใจคุณทุกอย่าง ต่อเมื่อแต่งงานแล้ว  
นั้นแหละ จึงจะเปนหน้าที่ของคุณที่จะตามใจอีฉัน  
ทุกอย่างเหมือนกัน จึงใหม่คะ อีฉันร้อนใจถึงขายช่าง  
แต่งงาน, ให้ไปตามแล้ว จนปานนี้ยังไม่มา อีฉันจะให้  
นางพวงไปตามอีก (ออกไปทางเฉลียง)

หลวง

ลูกแม่ หน้าใสใจคอเหมือนแม่ มันคงเปนสุข  
ได้จริง แต่นั่นแหละ นึกถึงพ่อรัก ออกเราออกเขา  
(ถ่ายหน้าเกินตรงไปมา แล้วร้องเพลง ล้ำลิ้นลิ้น ๓ ชั้น)

พ่อรักเอ๋ยพ่อจักคีโร ร่าย แม่รูปงามเขาจะปราย  
ให้อยู่หมัก จะบังคับบัญชาสารพัด เจ้าชินชิตจะต้อง  
ยับถูกรับมือ ผิดถูกห้ามเสียงเถียงวุ่น แม่เจ้าประคุณ  
มิให้หือ สุขใจเขาตัวเจ้าต้องครางฮือ จะทนไปไหว  
หรือ หลานฮา

ความต้องการของ หล่อน ในตอนต้น คือ ปรายผิว  
ไต่ผลสมปรารถนา ก็เย็นใจได้สุขทุกเวลา อนิจจา  
พ่อรักฮาหนักใจ

อกเขา อกเราถูกเข้าข้าง เหมือนอย่าง ตก นรก  
 หมกใหม่ หวานชม ทนฝน กลิ่นไป จะร้าง อย่าหาใหม่  
 ก็อาย คน

[พอ หลวง ประทีป ร้อง เพลง จบ นางสาว ลีนี่ ทรัพย์  
 สำคัญ เข้า มา ทาง เฉลียง เรือน แต่ง ตัวไว้ทุกข์ พุด กับ  
 หลวง ประทีป]

ล.ท. นี่แน่ะ แก นี่บ้านคุณ สงวนไชใหม่ ฉัน มาหาคุณ สงวน  
 แก เป็นคน ในบ้าน แก ก็ ควร จะ รู้จัก นาย แก ชี

หลวง เอ๊ะ ชอบ กล

ล.ท. เออ ตานี้ เป็น อะไร ไป แก ไม่ เห็น หรือ ว่า ฉัน เป็น คน  
 มีทุกข์ มีความ เดือดร้อน ยิ่ง กว่า ใคร ๆ หมด ใน โลก นี้  
 และ จะ มาหา คุณ สงวน เพื่อนเก่า ซึ่ง เคย รู้จัก กัน มา ตั้ง  
 แต่ โรง เรียน แก ไม่ มี คา หรือ ไม่ มี หู หรือ ฉัน บอก เช่น  
 นี้ ไม่ เข้าใจ หรือ ไป ชี รียบ ไป บอก ชี ใจ ฉัน ถูก เผาไฟ จะ  
 ละลาย เป็น เหล็ก แกรง แล้ว รู้ ใหม่ ยัง จะ ทำ คสิ่ง อื่นๆ เอะ  
 ไม่ เข้าใจ ข้าง หรือ รียบ ไป ชี ไป เคี้ยว นี้

หลวง ขอโทษ เอะ ฉัน ไม่ ไซ่ ข้าว และ ไม่ ได้ ทำ ผิด คติ ร้าย  
 อะไร ค้วย

ล.ท. เปน ข้า ไป เอะ รียบ ไป บอก คุณ ว่า เพื่อน นัก เรียนเก่า  
 ครั้ง กระนั้น มาหา เอา แต่ เท่า นั้น เอะ มาก นัก จะ จำ  
 ไม่ได้ บอก เท่า นั้น ถูก ใหม่ ละ ไป ชี รียบ ไป ชี

หลวง ย่ะ ฉัน จะ ลองไป บอก คุณ ก็ ได้ ( บ้อง : แม่ คน นี้ ประหลาด คัก ๆ มา ราว กับ ไฟป่า เห็น จะ รอ ไม่ ตึก ) ( ออก ไป ทาง เฉลียง )

ล. ท. ( บ้อง ) หา บ้าน เสีย เกือบ แยะ ตั้ง แต่ เรียน หนังสือ มา ด้วย กัน เมื่อ เปน เด็ก ๆ ก็ ยัง ไม่ เคย มา บ้าน มา ช่อง นี้ แก จะ ทำ ลืม เสีย ก็ ไม่ รู้

[ นางสาว สงวน รูป รุ่ น เข้า ทาง เฉลียง ]

ล. ร. เออ คุณ เหมือน แม่ ลีนี่

ล. ท. ใคร เสีย อีก ละ แม่ สงวน ( ต่าง คน ต่าง เข้า กอด กัน ) เรา ไม่ ได้ พบ กัน ตั้ง แต่ ออก จาก โรงเรียน เมื่อ ครั้ง ภาระ นั้น มา ได้ เห็น หน้า กัน ก็ เท่า กับ นาย เพ็ชฌฆาฏ เขา ปลอ ย ฉัน จาก ที่ คุ่ม ชัง ให้ ได้ เห็น แสง สว่าง ชั่ว ขณะ ฉัน มี คน อากั พ ได้ รับ แต่ ความ ทุกข์ ร้อน หม่น ไหม้ ไล้ ชม ไม่ มี เวลา เงย หน้า หล่อน เห็น จะ เปน สุข ที่ อยู่ นะ จ๊ะ

ล. ร. ก็ ั้น แหละ มัน ไม่ สุข เหมือน เมื่อ เรา เปน เด็ก เต็ม ๆ โลก ๆ กัน ที่ โรงเรียน ตาม เพลง นึก ถึง ครั้ง ภาระ นั้น ถ้า เรา เปน เด็ก อีก ได้ จะ ดี หา น้อย ไม่ นะ จ๊ะ แม่ ลีนี่ หล่อน คุณ คล้า ไป

ล. ท. ฉัน มี คน เจ้า ทุกข์ ที่ เสีย อีก ที่ ยัง หาย ใจ อยู่ แหม หล่อน คุณ เปล่ง ปลั่ง ชื่น มาก นี้ อะไร กัน เห็น แต่ง บ้าน หรุ ทรา จะ มี งาน อะไร หรือ

ส.ร. ฉันทจะแต่งงานพรุ่งนี้ ก็ละมาแล้วก็เลยช่วยงานฉันท  
ท่วย ต้องการเพื่อนสาว อยู่เหมือนกัน หลากๆ คนหน้อย  
ค้อยอุ้นใจ แม่ทิมก็มา จำแม่ทิมได้ไหม ละ

ล.ท. ไหน ทิมหัวถลอกนะหรือ เออ อยากพย

ส.ร. นั่นแหละ พรุ่งนี้เขา จะมาถึงแต่เช้าทันเวลา ตักบาตร  
เกี่ยวนี้ไว้ผมยาวกัน เขาหายหัวถลอกแล้ว

ล.ท. สันเคราะห์ไปที เมื่อเล็ก ๆ แก่นพิลึก แลบลิ่น ปลิ้นตา  
เปนนทีหนึ่งในพวกเรา เออฉันทินที ท่วยหล่อน จะแต่งงาน  
แต่ใครเล่าที่เคราะห์ดี จะได้เป็นเจ้าข่าว พรุ่งนี้ บอกตัวได้  
หรือยัง

ส.ร. ไม่ใช่คนอื่นคนไกล ลูกชาย ของลุงฉันทเองนั่นแหละ  
ชื่อรัก รูปหล่อ สกกุลเทียบกัน

ล.ท. หล่อนยังดีกว่า ฉันทที่รู้จัก ชื่อผิว

ส.ร. ทำไม นี่หล่อนก็แต่งงานแล้วหรือ แต่งกับใคร ละ

ล.ท. นั่นซิ ฉันทถึงว่า อยู่เคียงนี้ ชื่อฉันทก็ไม่รู้จัก อย่างว่า  
แต่จะรู้ว่า เป็นใครเลย

ส.ร. อะไร หรือลิม

ล.ท. ไม่ใช่ลิมไม่เคยรู้จักที่เกี่ยว เรื่องมันพิลึก กักกือ  
อย่าคู้ชฉันทเลย ปล่อยให้มันหายเงียบเตี้ย ที่เกี่ยวเออะ  
ฉันทก็ จะกัมน้ำ อยู่ตัวคนเดียวไปอย่างงี้แหละ อาศรัยมี

เพื่อนเก่า พอได้ พบ กันให้ ชื่นใจ บ้าง เท่า นี้ ก็ ดี แล้ว

ส. ร.           ไม่ได้ ไม่บอกไม่ได้ อยากรู้ เพื่อนกันก็อาย กัน ด้วย  
หรือ เล่า น้อย น่ะ

ล. ท.           เป็น เรื่อง เล่า ก็ กระจาก ปาก       แต่ ถ้า หล่อน ต้องการ  
รู้จริง ๆ เพื่อนกัน จะ เป็น ไร ไป   เล่า ให้ ฟัง ก็ ได้   สาม เดือน  
มา แล้ว ฉัน จะ ถูก แต่ง งาน ด้วย ความ ชื่นใจ   ฉัน เกลียศ  
และฉัน กลัว   พอ ถึง วันที่ จะ แต่ง งาน ฉัน จึง ตก ลง เปิด หน้า  
พีแก ก็ ออก ตาม ทันวัน   ฉัน ไป ขยาย ความ ทุก ชัน แก่ คน  
ไม่รู้ จัก คน หนึ่ง   ด้วย เห็น เขา เป็น ผู้ คิคง จะ ไว้ใจ ได้   พอ  
ตาม ไป ทัน กัน เข้า   ฉัน สิ้น แท้ม ไม่ ทราบ จะ ทำ อย่าง ไร  
ก็ ตก ลง ทำ ตาม คำ แนะนำ ของ คน ที่ ไม่ รู้ จัก กัน นั้น   คือ  
ออก หน้า ว่า เรา เป็น ผัว เมีย กัน   พอ ให้ เสร็จ เรื่อง เขา  
ตัว รอก ไป ที่   พอ พ้น เวลา ผูก ละ หูก นั้น แล้ว เรา ก็ ต่าง  
คน ต่าง ไป   ฉัน ก็ ไม่ได้ พบ เห็น กับ คน ที่ ได้ ปรภาส ว่า  
เป็น ผัว เมีย กัน นั้น อีก       แต่ ภาย หลัง มา ทราบ ว่า คำ บล  
ที่ เกิด เหตุ นี้ อยู่ใน เขต ไร่ ชาวบ้าน กระจาจะ   กฎหมาย และ  
ชนบ ธรรมเนียม ของ เขา นั้น   เพียง พูค ต่อ หน้า ทาระ กำนั้น  
เช่น นั้น ก็ เป็น อัน ได้ แต่ง งาน เป็น ผัว เมีย กัน แล้ว   ฉัน จึง  
เป็น อัน ได้ ผัว โดย ไม่ รู้ ตัว เลย   และ ไม่ รู้ จัก ว่า ผัว ของ ตัว  
ชื่อ เรียง เสียง ไร ด้วย   ก็ ไหม ล่ะ   งาม หน้า ไหม ล่ะ

ส. ร.

ก็ขึ้นพอใช้ แล้วยังงัยกันต่อไป

ล. ท.

จะยังงัย มันก็ยังมี ถ้าคนที่ไม่รู้จักกันนั้นเขา มีลูก  
มีเมียแล้ว ฉันก็เช่นเมีย น้อยเขา ถ้าเขา ตายเสียแล้ว  
ฉันก็เช่นแม่หม้าย ถ้ายังมีชีวิตอยู่ ฉันก็เช่นคน  
มีผิวแล้ว นี่แหละ ฉัน จะเป็นอะไร แน่ฉันก็ไม่ทราบ เป็น  
คนโสดหรือ เป็นคนมีผิวหรือ เป็นแม่หม้ายหรือ ใ้  
แต่งงานแล้วหรือฉันคือใคร เรียกชื่อโดยสกุลว่า อย่างไร  
ต่อไป จะทำยังงัยฉันไม่รู้ทั้งนั้น ใครช่วยบอกทีเถอะ ถ้า  
ฉันแต่งงานแล้ว ผิวฉันคือใคร ถ้าฉันเป็นหม้าย ผิวตาย  
เมื่อไร กว๊วยไรอะไร มรฎกตกแก่ใคร มีพ่อผิวแม่ผิว  
มีลูกเท่า ของผิว เหลืออยู่หรือไม่ เท่าไร หญิงหรือชาย  
ชื่อเรียงเสียงไร ปัญหาเหล่านี้มันเต็ม อยู่ในอก ฉันทั้ง  
กลางวัน กลางคืน ถ้ายัง เป็นความ ตกลง แน่นนอน อย่างหนึ่ง  
อย่างใดไม่ได้ทราบใด ความสุขกับฉันก็เดินร่วมทาง กัน  
ไม่ได้ ฉัน จะต้องก้มหน้าเป็นใคร ก็ไม่รู้ เป็นอะไร ก็ไม่รู้  
อยู่ที่ไหนก็ไม่ได้ ทำอะไรก็ไม่ได้ เป็นอย่างนี้แหละ

ส. ร.

โอ้ หน้าเวทนา หล่อน

ล. ท.

ช่างเถอะ ฉันมัน — ไม่ใช่ฉัน — ไม่รู้ว่า อะไร ปล่อยมัน  
ไปตามเรื่อง ของฉัน วันนี้ก็ จวนถึง งาน มงคล ของ หล่อน

แล้ว ขยำเอา เรื่อง ของฉัน เข้า มา กัด ขวาง เลย มี  
 อัมมกมล มาพูดกับ ก้อย เรื่อง ของ หล่อน ก็ กว่า เธอ ยัง  
 ไม่ได้ บอกฉัน เลย ว่า คน เหวาระ ศักดิ์ ที่ จะ ได้ เป็น ผัว หล่อน นั้น  
 ได้ ตก ลง ว่า จะ ให้ ฉัน แก่ หล่อน ยัง ไง บ้าง

ล. ร. ฉัน ยัง ไม่ ทราบ เลย ชอบ กลหา ได้ นี้ ก็ ไม่ ว่า จะ ตาม  
 แต่ คุณ พ่อ คง ทราบ แต่ เธอ นี้ แน่ะ ฉัน ยิน ก็ มาก ที่ ได้ มา  
 พบ หล่อน ใน เวลา เหมาะ เช่น นี้ เลย อยู่ ช่วย กัน เถอะ นะ  
 เช่น เพื่อน สาว หน้อย ได้ ไหม คิน วัน นี้ ค้าง เสีย ที่ นี้

ล. ท. เต็มใจ เชี่ยว เพื่อน เอ๊ย แต่ ดูซิ แต่ง ตัว แต่ง เนื้อ  
 ออก ยัง จึง มี นชั กกับ โอกาศ ที่ วัน เริง เสีย เต็ม ประดา

ล. ร. เช่น อยู่ บ้าง ก็ เปลี่ยน เสีย ไม่ได้ หรือ จะ ได้ ไม่มี ใคร  
 เขา ว่า อะไร เวลา ก็ ยัง อยู่ ถม ไป จะ ให้ ไป เอา ที่ ไหน ฉัน  
 จะ ให้ คน ไซ้ ไป รับ มา ให้ ก็ได้ หรือ เอา เครื่อง แต่ง ตัว ของ ฉัน  
 ก็ได้

ล. ท. ช่าง เถอะ ชอบใจ คน ของ หล่อน จะ ไป ไม่ ถูก ฉัน จะ ไป บ้าน  
 เสีย ก่อน จะ ได้ แต่ง ตัว ใหม่ ให้ แซ่ม ชื่น ชื่น พอ สม กับ งาน  
 ลัก หน้อย

ล. ร. คีละ อ้าย ที่ แต่ง อยู่ เคียว นี้ มี น สำหรับ งาน ศพ แต่ นี้  
 เช่น งาน แต่ง งาน

ล. ท. ความ จริง สำหรับ ฉัน ทั้ง สอง อย่าง นั้น ดู ไม่ ค่อย แผลก

กัน ทั้งแต่แต่งงานแล้วฉันก็ไว้ทุกข์เรื่อยมา เพราะทุกข์  
จริง ๆ แต่สำหรับ หล่อนผิดกันมาก

ส. ร.           เออ เข้าไปคุยห้อง คุยกับกันก่อนเถอะ หล่อน จะได้ช่วย  
ตรวจตรา ว่าอะไร ควร จะ แก้อะไร อย่างไรบ้าง   ฉัน ต้อง เป็น  
แม่เรือนเอง   แม่ฉัน ตาย เสียหายแล้ว   เหลือแต่พ่อ  
(พากันเข้าไปทาง เผลียง)

[ นายรัก รูป รุ่ น เข้า มา ทาง เผลียง ร้อง ทะเลาะ เข้า มา ]  
อ้ายเท่า นั้น แหะละ   ไม่เอา   อ้ายนี่ ละ โหยก แหยก   หนทาง  
แค่นี้ จะ เอา เป็น ๑๒ สatang   เหลือเกิน   ให้ ๕ สatang  
ไม่เอา ก็ แล้ว ไป ( บ้อง : ที่จริง เรา ออก จะ ได้ เขียว อยู่ แล้ว )  
อ้า อ้า บ้าน ชอง แต่ง หรรษา แล้ว   เตรียม แล้ว สำหรับ ตก  
บาตร เลียง พระ พรุ่ง นี้ เข้า   นี่ แม่ สงวน อยู่ ไหน นะ   คง กำลัง  
สั่ง งาน สั่ง การ ไฉน ละ ชินะ   เช่น แม่ บ้าน ละ หนึ่ง เขียว  
แม่ คง ชีวิต ของ พี่   แม่ พี่ ชแห่ง ผล คือ ความ สุข ของ พี่  
ทั้ง อคติ บั จุ บัน และ อหาคค

[ นาง สาว พวง เข้า มา ทาง เผลียง ]

ร. ร.           ( บ้อง : เด็ก คน นี้ ก็ สวย พอ ไซ้ )   เขียบ มา นี้ แม่ แม่ หมู

พ. พ.           อฉัน ช้อ พวง ค่ะ

ร. ร.           งันรี   แม่ พวง   ก็ ใคร เขา ว่า ไม่ รู้ จัก ละ   นี่ แม่   กัน  
แต่ง ตัว อย่าง นี้ คุย เวียบ ร้อย หรือ ยัง

พ. พ.

ก็แล้วเจ้าค่ะ

ร. ร.

ข้  
งหรี

พ. พ.

เจ้าค่ะ

ร. ร.

คุณเข้าที่ซี

พ. พ.

เข้าที่เจ้าค่ะ

ร. ร.

(บ๊อง: เกิดคนนี้ไม่ใช่เล่น น่ารักเสียแล้ว) วันจวน

จะแต่งงานมันก็ต้องทรุหนอยซิหนะ

พ. พ.

เจ้าค่ะ ก็แล้วแต่—

ร. ร.

แล้วแต่ยังไง แถหมายความว่าการแต่งงานเป็นการ  
เปลืองละซิหนะ มันก็จริง เปลืองคั้นมือ ๆ แพงจริง แต่  
ปลายนมือก็ควร มีทาง ประหยัดให้คุ้มกันได้ ว่ากันทำไมมี  
คนเคียวอยู่ได้เท่าไร เพิ่มชั้นอีกคนหนึ่ง มันก็ไม่เห็นจำเป้น  
จะต้องเพิ่มรายจ่าย มนพอ จะกลัวเกลียดกันไปได้

พ. พ.

เจ้าค่ะ คุณคงทำได้ก็เทียวเจ้าค่ะ

ร. ร.

ไหน ทำได้ทีหนะรี ไม่ต้องสงสัย นี้นั้นะ เขียบเข้ามา  
นี้นั้นะ เรานึกว่าคุณนายของเรา เป็นคนขี้หึงไหม

พ. พ.

อฉันไม่เห็นเธอหึงใคร นี้นะ

ร. ร.

เฮอ ยังงั้นซิหนะ มันจะเป็นไรไป (จับข้อมือ พวง บ๊อง:  
ออกรักเหลือเกิน)

พ. พ.

อย่าค่ะ - ยังงั้นละเธอ เป็นหึงแน่ละค่ะ

ร. ร. เข้าห้องแถวอยู่ก็ได้ (กอดสเฮว แล้วปล่อย) ก็เหลือ  
เกิน นี่แน่ะ ก็นั่นเป็นคนไม่อ้อมค้อม ใจยังใจปากยังงั้น  
ออกพูดตรง ๆ ไม่ได้ แต่ไหนแต่ไรมาแล้ว นี่แน่ะ ก็น  
รักเจ้าเหลือเกิน มีอะไรในแม่พวงซึ่งทำให้กั้น—กั้น—รู้สึก  
ว่า เป็ดผล แ่ง พิช—เออ—

พ. พ. ค่ะ อีฉันก็รู้สึกว่ามีอะไรในคุณซึ่งคุณแปลก ๆ อยู่  
เหมือนกัน แลละค่ะ

ร. ร. งั้นรี สักเกตเหมือนกันแลศรี จิง มีจิง เคยได้ยินคน  
ทักแล้วบ่อย ๆ ถ้าพบสาวสวย ๆ อย่างเจ้า แก สวยพิลึก  
นร พวงรู้ตัวแล้วหรือ (เซยคาง) ก็นั่นมักจะ ออกหยอก  
เฮินไม่ได้ ที่จิงไม่เป็นการ หลบหลู่ดู หมิ่นเลย ตรง กั้น  
ซ้าม เปนข้าเหน็จเคือง ทอบแทนความ สวยงาม เช่น  
ยั้งงี้ เปนคั้น (กอดสเฮว) จิงใหม่ ละ แกก็ชอบไม่ใช่หรือ

พ. พ. (ปลกแซน) อีฉันไม่ต้อง การเจ้าค่ะ

ร. ร. อ๊ะ ไม่เห็นมีเสี่ยหายอะไรเลย พ่อเรา กอดเรา  
มาตั้งแต่เล็ก ๆ ยังไงละ

พ. พ. คุณไม่ใช่ พ่ออีฉันนี่ค่ะ

ร. ร. จิง มันก็เป็นอยู่ เพราะ ยั้งงี้ (จับข้อมือ) แล้วมันก็  
ยั้งงั้น (กอด) และมันมักเลยไปถึงยั้งงั้น (จูบ พวง  
สยัคทำโกรธนิดหน่อย) มันอกไม่ค้อยจะได้ กั้นเป็นคน

มีมุทิตาจิตรแรงกล้า เห็นความงามออกชมไม่ได้ แม่พวง  
 ขย่ำโกรธนะ ชรรมคาคณเกิดมาก็ยอมถูกรูยถูกรอกเสมอ  
 ทุกรูปทุกนาม

พ. พ.

อฉันไม่ใช่สำหรับยั้งงั้นนี่คะ

ร. ร.

ก็ฉันนะซี ถึงว่ามันไม่เหมาะ แต่ความจริง—พี่—ขอ  
 เปนพี่หน่อยเถอะ (ตั้งท่าจะ กอด เสียง สงวนเรียกมาแต่  
 ข้างใน พวง พวงเอ๊ย พวง) นี่เสียงคุณ นาย ละชี ไป  
 รีบเข้าไปเถอะ แม่พวง (พวงขาน แล้ววิ่งออกไปทางเฉลียง)  
 มันต้องชม ออก ชมใจ ไม่เช่นนั้น ก็จะไม่เป็น ความ ยุติธรรม  
 แก่แม่สงวน อยาก จะ มา พบ คุณ อา ของ ก เรือง ปีก ประค  
 พรงนี้ เขาเงินท่วย หรือคอย อยู่ นี้ ก่อน ก็ กว่า นาง พวง  
 เข้าไปแม่สงวนรู้ ประเคี้ยว คง ถลัน ออก มา หรือ เข้าไป พบ  
 ในโน้น อี คอย อยู่ นี้ ละ นะ (ทำท่า ลังเล จะ ขึ้น เฉลียง  
 แล้ว ลง มา )

[สงวนเข้ามา ทาง เฉลียง]

ส. ร.

(ร้อง มา แต่ บน เฉลียง) แม่ คุณพี่ มา อยู่ ตั้ง แต่  
 เมื่อไร คะ

ร. ร.

พี่ มา เมื่อ ครุ่น เอง จ๊ะ พบ แม่พวง เอ้อ—นาง พวง ได้ ยิน  
 หล่อน เรียก ก็ วิ่ง ถลัน เข้า ไป ( เข้า ไป รัย จับ มือ ประคอง ลง  
 บวร ไค เฉลียง ) ใจ นื่อง รัก พี่ พรงนี้ ละ นะ เวา จะ ต้อง  
 เลิก เปน โสค ท่วย กัน ทั้ง คู่

ส. ร.      ค่ะ แม่ คุณพ่อตกเลือดให้อิฉันสวยแท้ ๆ ค่ะ

ร. ร.      ต้องขอบใจพี่ช

ส. ร.      อ้อ ี่นรีคะ คุณพี่ออกเงินให้หรือคะ

ร. ร.      ไม่เชิง พี่บอกแก่คุณอาว่า ขอให้เลือกซื้อให้ที่อย่าง  
ดีที่สุด เงินนั้นไม่ไปไหนเสีย ไ้ยินว่าเลือกเอาผ้าอย่าง  
หลาละ ๑๒ บาท นั้นแน่ะ ไม่ใช่เล่น ยิ่งค่าลูกไม้และ  
ค่าตัดอีก (บ้อง: ไ้เระ นึกถึงว่า พรุ่งนี้ เลือดแพ่งตัวนี้  
จะตกเป็นสมบัติของเรา ฮะ ๆ)

ส. ร.      ค่ะ อิฉันไ้ยินคุณพ่อว่า ไ้ไหน ๆ คุณพี่รับ จะ ออก  
ค่าเลี้ยงแขกให้ทั้งหมด ท่านก็ยอมออกค่าแต่งตัวอิฉัน  
ให้อย่างงดงาม

ร. ร.      ี่เระ ลูกสะพี่รับกับท่านไว้ โดยไม่ทันคิด พี่มันคอย  
ผิด ๆ พลาด ๆ ยิ่งงั้นเสมอ แต่พี่รับแล้ว พี่ก็ทนจัด  
ไปแล้ว แต่พี่แน่ะ การแต่งงานเกี่ยวนี้เขาไม่เลี้ยงอะไร  
กันมากนักหรอก รุ่มร่ามไม่เข้าเรื่อง เลี้ยงแต่หน้าชา  
หมากขุหรื เท่านั้นก็พอแล้ว แขกมารดหน้าแล้วเขาก็  
กลับ ไม่มีใครเขาอยาก อยู่ให้ กิดขวางเกินเวลาหรือ  
งาน พรรณนี้ ี่ริงใหม่ล่ะ ออกเขาออกเรา

ส. ร.      คุณพี่ก็ ราวกับ จะส่งตัวกันแต่เป็นเที่ยว

ร. ร.      อ้าว ก็ถ้าเลี้ยงเข้าเย็น กว่าจะเสร็จก็เข้าไป ๙  
นาฬิกา ยังกินแล้ว เกรงใจ ยังกลับไม่ได้ มิต้อง ึ่งทน

เบื่อเสียอีก ตั้ง ครึ่ง ชั่วโมง หรือ กว่า จะ หมก แชก ก็ เข้าไป  
๑๐ นาที เสียแล้ว เจ้าของบ้านแม่ คือเวลา นะแหละ จะ แยะ  
วังใหม่

ส. ร. ยกเสีย ที่ เดิก ค่ะ แต่ เลิก เลียง อาหาร อีฉัน เห็น เป็น  
การ เหมาะ แล้ว

ร. ร. เหมาะ ที่ เคี้ยว ตัก เปลือง ลง ไป ได้ มาก

ส. ร. น้ำ ชานะ เลียง ชา ฝรั่ง กล้วย หรือ ค่ะ

ร. ร. ไม่ เชิง

ส. ร. เอ๊ย อีฉัน หมายถึง ความว่า ชา แชก

ร. ร. ก็ ไม่ เชิง ชา จีน เรา ก็ กว่า ร้อย เท่า ชา ฝรั่ง ชา แชก  
ก็ ต้อง หนึ่ง กิน เป็น พิธี ตก อยู่ใน เสีย เวลา อีก แต่ แรก พี่  
คิด จะ ให้ มี กระทบ กับ แก้ว ลม แต่ ที่ หลัง เห็น เสีย เปลา ๆ  
ไม่มี ใคร กิน มัก จะ ตั้ง แร แผลง วัน ทอม พี่ ก็ เลียง คเสีย  
เอา แต่ หมา ก บุหรี หรู ๆ ที่ ชางาม ๆ

ส. ร. ค่ะ เท่านั้น ก็ พอ แล้ว กับ น้ำ เชียว น้ำ แดง

ร. ร. นั้น อีก อย่าง หนึ่ง น้ำ เชียว น้ำ แดง เครื่อง เลียง แผลง วัน  
เปลือง ไม่ เข้า เรือง เรา ไม่ได้ เชิญ แผลง วัน มัน มา เอง  
ต่าง หาก เลียง มัน ทำไม

ส. ร. บุหรี ที่ คุณ พี่ ส่ง มา ให้ จัก ห่อ ฟาง และ กระดาษ เงิน  
กระดาษ ทอง หรู มาก แต่ อีฉัน ลอก ดู ตัว หนึ่ง เห็น  
ข้าง ใน ผุ

ร. ร.            ะเฮายังไง ซ้อเขา ถ้าไปฉีกของเขา ก็คืนเขาไม่ได้  
 พี่ก็เลือกอย่าง ว่างามที่สุดแล้ว (บ๊อง: และไ้ราคา  
 อย่างถูกที่สุดด้วย) (กับ สงวน) มันก็ต้องให้ทรุ หน้อย  
 การ แต่งงานมิใช่มี ทุกวันทุกวันเมื่อไร เดือน ะสักที่ปี ะ  
 สักหน เอี้ย นาน ๆ ะมีสัก หนหนึ่ง มันต้องทำให้ทรุ  
 หน้อย ถึง ะเปลือง ก็ช่างเถอะ พี่นึกในใจอย่างนั้น จึง  
 ได้ ตก ลง ซ้อ บุหรีฝรั่ง ด้วย

ส. ร.            แหม คุณพี่ช่างดีแท้ ๆ ละ การงาน รอบคอบ  
 ร. ร.            ยังงั้นซิ นะ ใจตรงกันยังงี้ คง ะได้ อยู่เย็นเป็นสุข  
 ด้วยกัน นึกหนา คง ะเวียง กัน วัน ยัง ค่ำ คืน ยัง รุ่ง เชียว นะ  
 เรา ไม่ ต้อง ชุ่น ซ้อ หมองใจ กัน ละ

ส. ร.            ค่ะ คุณพี่ รักษา หน้าใจ อีฉัน ๆ รักษา หน้าใจ คุณพี่ นะคะ  
 ร. ร.            ยังงั้นซิ เรา ต่างคน ต่าง ช่วยกัน ประหยัด เหมือนคน  
 ที่มี สติ บัญญา ความคิด อ้าย ก็นทนวดเท่า เขา ะระ ะตาย นะ  
 พี่ เห็น เปน บ้า

ส. ร.            ค่ะ เพียง ของ ดี และ ก็น ร้อย ก็ พอ แล้ว  
 ร. ร.            ยังงั้น เข้า ร้อน ๆ แกง ร้อน ๆ แจก ทำ งาน มัน ก็น  
 ะไร นึก แต่ ลอง ไป ยืน ดู เวลา มัน ก็น ซิ หน้า ลาย ไหล  
 ทุก คน เข้า ครัน นุ้ย แกง ร้อน ๆ ชด กัน คน ละ โสภ  
 สอง โสภ ก็น กัน อิ่ม ท้อง กาง ไป

ส. ร.            คะ    อิฉันชอบนัก    เพราะทำอะไรไม่ค่อยเป็นอยู่  
 กล้วย

ร. ร.            ทีนี่    คนทำเป็นสารพัดพี่ไม่ชอบ    เป็นมากก็  
 เป็ลืองมาก    เราทำงานแล้วเราก็ หุงต้ม กิน ร้อน ๆ  
 กินแล้วก็คุยกัน    และเล่นอะไร ค่อย อะไร พอเพลินใจ จน  
 กว่า จะไ้เวลา นอน    ถ้าชี้ เกียง ก็ พา กันอ่าน หนังสือ  
 เสียบ้าง    บ้า    เราถูก กันเช่นนั้น คงเป็นสุขใหญ่

ส. ร.            คะ    อิฉันเชื่อว่าเราคงเป็นสุขได้เป็นแน่

ร. ร.            เฮอ    นี่แน่    พี่มีการเล่นที ๆ หลาย อย่าง

ส. ร.            คุณพี่เล่นไฟ เป็นใหม่คะ

ร. ร.            อ้าย    อ้าย นั้น มัน การ พนัน    เราเป็น พลเมือง ก็  
 การ เล่น สุก ๆ    อย่างอื่น มีถมไป    การ เล่น สำหรับ  
 ชวนให้ แหก เพลิน ในเวลา รับ แหก นะ    หล่อน ชอบไม่ใช้รี

ส. ร.            คะ    อิฉันชอบนัก    ปึง ปอง    สระกา—

ร. ร.            พี่ มีดี อยู่ อย่างหนึ่ง    แล้ว เอะ พี่ จะ ชวน เล่น    เรียก  
 ว่า ช่าง เย็บ

ส. ร.            ชื่อ แปลก    อิฉันไม่เคยไ้ยิน    เล่น ยังไง คะ

ร. ร.            อ้าว    หล่อนไม่รู้จัก    ทีนี่    สนุก พิลึก    คือ  
 ต่าง ว่า หล่อนเป็น ตัว นาย ช่าง เย็บ    และ พี่ เป็น เจ้า จำนำ  
 เอา ผ้า มา จำให้ คัด เสื่อ    บท ของ หล่อน ก็ จะ ต้อง วิก

ตัวพีจริง ๆ ตัดจริง ๆ ฝ่าจริง ๆ แล้วก็เย็บจริง ๆ ลอง  
 ตัวจริง ๆ ข้างฝ่าย บทของพี ก็จะต้องคอยตีโน่นตีนี้  
 เปนเหมือนผู้มาจ้างจริง ๆ จนกระทั่งเสือนั้นเหมาะเนือ  
 เหมาะ ตัวพีก็ใช้ได้จริง ๆ ทั้งนี้ ก็เป็นอันว่าจบ  
 เกมหนึ่ง หล่อนก็ได้แต้ม ๆ หนึ่ง แล้วก็ตั้งต้นเล่น  
 กันใหม่ต่อไป

ส. ร. แม่ หน้าสนุกจริงคะ

ร. ร. แล้ว ยังมี เกมอีก ชนิด หนึ่ง สนุกเหลือเกิน เหมือน  
 กัน คือเรามีกระดาษติด สอ คนละ สำหรับ แล้ว ก็  
 ต่างคนต่างนึก จด หรือ จะช่วย กัน จดก็ได้ ให้ได้ ขาญชี  
 กัย เข้า ที่ ราคาไม่ เกิน สอง สลึง แล้ว รุ่ง ชื่น ก็ให้ กิน ได้  
 จริง ท่วย ถ้าใคร คิด ที และ ทำ เข้า แล้ว กิน ได้ อิ่ม จริง ๆ  
 ท่วย คน นั้น ได้ ค่ะ แนน แต้ม หนึ่ง

ส. ร. แม่ คุณ พี ข้าง มีวิธี เล่น ต่าง ๆ เราคง สนุก กัน ใหญ่  
 ให้ คุณ พ่อ เล่น ท่วย ได้ ไหม ค่ะ

ร. ร. อ๊ะ เกม พรรณ นี้ เล่น ได้ แต่ สอง คน เท่านั้น เออ  
 พูด ถึง คุณ อา ยังไง ท่าน อยู่ ไหม นี้ พี ตั้งใจ มา หา ท่าน  
 เหมือน กัน แต่ หรือ จะ พูด กัย หล่อน ได้

ส. ร. มีอะไร อะไร ค่ะ บอก อีฉัน ก็ได้ เปนไรไป

ร. ร. คือ อ้าย เรื่อง ศึก ประตูนะ พี ข้าง เกลียศ จริง ๆ ดู  
 เปน ก็น่า ไม่ เปน สัมมา คารวะ

ส. ร.                    เป่น ขรรมนิยมที่ ทำ กัน มา เช่น นั้น                    แล้ว ก็ เอา เงิน

กัวย

ร. ร.                    นั่น นะ ชี                    มัน ถึง นำ เบื่อ ที่ สุด ( บ้อง : อ้าย ล้า กัง  
กัน ทาง ก็ พอ ทน                    นึก ว่า ยอม เสีย เวลา เอา หน่อย แต่  
อ้าย เสีย เงิน นี้ แหะละ                    มัน ร้าย ยิ่ง กว่า เสีย เวลา )

ส. ร.                    ห้าม เสีย ก็ได้ ค่ะ

ร. ร.                    เฮอ ก็ มัน จะ ได้ สิ้น ราคายูไป ที่                    ไม่ต้อง บอก  
คุณ อ่า ละ นะ จ๊ะ

ส. ร.                    ไม่ต้อง หรอก ค่ะ                    อ้อ นั้น ห้าม ก็ได้                    เวลานี้ คุณ พ่อ  
กำลัง ยุ่ง เรื่อง หา จ้าง คน ใช้ อีก คน หนึ่ง                    เพราะ ตั้ง แต่  
แต่งงาน กับ คุณ พี่ พุ่ม นี้ แล้ว                    คุณ พ่อ จะ มั่ง มี ชื่น ทัศน ทั  
เพราะ ได้ มรฎก ถึง เกือบ ละ ๒๐๐ บาท

ร. ร.                    เฮอ                    พูด ชื่น พี่ ก็ นึก ได้                    คุณ อ่า ให้ พี่ หา คน ให้  
พี่ ได้ ปรระภาค ใน หนังสือ พิมพ์                    เกี่ยว นี้ ได้ แล้ว                    เขา รัช  
จะ มา ถึง วัน นี้                    ยัง ไร หาย ไป                    แม่ ครัว คน หนึ่ง                    หญิง  
คน ใช้ คน หนึ่ง                    กับ คน ทำ สวน คน หนึ่ง                    เป่น ชาว บ้าน  
นอก                    พวก บ้าน กระจะแจะ                    ก็                    ค่า จ้าง ถูก ๆ                    พี่ เห็น ว่า  
จ้าง ถูก จ้าง แพง ๆ                    เปลือง เงิน เปล่า ๆ                    ไม่ต้อง กัวย ลักษณะ  
ของการ ประหยัด

ส. ร.                    แม่                    คุณ พี่ ช่าง คิด รอบ คอบ ก็ แท้ ๆ                    ไหน จะ ถึง วัน นี้

วิเศษ เออ ก็ จะไ้ทำงานพรุ่งนี้ อีฉันจะวิ่งเข้าไป  
บอกคุณพ่อให้ทราบนะคะ คงก็ใจพิลึก (วิ่งออกไป  
ทางเฉลียง)

ร.ร. อ๊ะ ก็ละ ชาวบ้านกระแจะก็มักมีสวยๆ อย่าง  
ที่พี่ไปเที่ยวเมื่อเร็วๆ นี้ (บึ้ง : หวนคิดถึงนางสาว  
คำชื่นมาแล้ว อ๊ะ ไม่ได้ เรา จะแต่งงานกับแม่สงวน  
คิก เช่นนี้ ไม่เป็นยุติธรรมเลย ต้องตัดใจ)

[ ปลัดทอง (แสดงอาการเป็นเจ้าทุกข์) เข้ามาทาง  
ข้างเฉลียง ]

ร.ร. อ้าว ท่านปลัด ผมไม่เห็นว่า จะพบกันที่นี้ (ทำ  
ท่ากระอักกระอ่วน)

ท.อ. ผมหมูนี้นึกเต็มที เพราะที่ร้ายใหญ่เสียแล้ว อย่า  
ทำกินแหนงแก่คนอื่นแถม อย่างผมเลยคุณ

ร.ร. ท่านปลัด ผมไม่ อยากให้ท่าน ปลัด ขาดหมาง แต่  
ความจริง เมื่อท่าน ปลัด หายหน้าไป ตั้ง สามเดือนแล้ว  
ผมนึกในใจว่า ไกล ร้อยโยชน์แสนโยชน์ เราคงไม่ต้อง  
พบกันอีก

ท.อ. โอ้คุณ อย่าตัดพ้อต่อว่า แค่นี้คนฮาภัพ อย่างผม  
เลย ผมมีความทุกข์ ร้อน อย่างสาหัส และคุณเป็น  
ผู้ที่ จะ ปลดเปลื้องทุกข์ ของผมได้ คือ แม่สินใจ ซึ่งรัก  
อยู่กับผมนี้ ไม่ยอม จะ พุดจา กับผม หมด

ร. ร.

ก็ จะให้ผมไปจับ ปาก แกให้พูดยัง ั้น หรือ

ท. อ.

ไม่ใช่ เรื่องมันเกี่ยวกับ ตัวคุณ แม่ฉันก็ แก จะ  
บ้า หรือ อะไร ก็ไม่ทราบ ละ แกว่า ตั้งแต่วันที่ คุณ ช่วย  
แกให้พ้น จาก มือ นาย พัน ตรี หลวง ห้าว หาญ เคิก ที่ บ้าน  
กระแจะ แก กับคุณก็ต้อง เป็น ผัวเมีย กัน ตาม อรรถนิยาม  
ของ ชาว กระแจะ เพราะ ต่าง คน ต่าง ใต้ แสคง ตน เป็น  
สามีภรรยา กัน ต่อ หน้า ทารุ กำนั้น

ร. ร.

ฮะ

ท. อ.

หล่อนยืนยันว่า หล่อนต้อง เป็นเมีย คุณ หล่อน ก็ ยัง  
รักใคร่ผม เหมือนแต่ก่อน ไม่มี จิต ใจ แต่ เป็นหน้า ที่  
ของ หล่อน ที่ จะ เกี่ยว ข้อง กับ ผม ต่อไป อีกไม่ได้ เพราะ  
หล่อน เป็น ภรรยา คุณ เสีย แล้ว

ร. ร.

ฮะ

ท. อ.

หล่อน กล่าว เช่น นั้น จริง

ร. ร.

ฮะ แล้ว กัน นะ ฮะ

ท. อ.

แล้ว หรือ ไม่แล้ว หล่อน กล่าว เช่น นั้น

ร. ร.

ก็ จะ ทำ ยังไง ท่าน ปลัด ช่วย ออก สติ ขัณญา ด้วย ฮะ

ท. อ.

พอ คุณ ช่วย หล่อนให้ พ้น มือ นาย พัน ตรี หลวง ห้าว  
หาญ เคิก แล้ว คุณ ก็ กลับ มา กับ หลวง ประทีป ฝ่าย  
หล่อน ก็ เฝ้า แต่ จะ ชัก เอา ตำบลด บ้าน ที่ อยู่ ของ คุณ ผม

เห็นไม่ จำเป็นจะ บอก ผมก็ไม่ยกบอก จนบัดนี้ หล่อน  
เลย ทั้งผมเปิดไป ตาม ล้ำ กัง ในว่า ๆ จะเที่ยว ตาม หา  
คุณ จนกว่า จะ พย

ร. ร. ไม่ไหวละ รัย รong ไม่ไ้ จำเพาะ จะ มา ประทัง กัน  
เข้า วัน นี้ ทัวย ( บ้อง : ถ้า รุยัง งู เสีย ตั้ง แต่ แรก ก็ จะ  
เป็น ไร ไป เจ้า หล่อน ก็ สว ย พิ ลัก เหมือน กัน แต่ ถ้า จะ มา  
เกิด ตาม มา เอะ อะ ชั น เวลา นี้ ไม่ ไหว ไม่ ไ้ การ ) ( กับ  
ปลัค ) ท่าน ปลัค ขอ รัย โป รค หน่อ ย จะ ให้ ผม ทำ อย่าง ไร  
ก็ ช่วย ออก สติ บัญญา แก่ ไช หน่อ ย ไม่ ไหว จริง ๆ

ท. อ. นี้ แน่ละ ผม จะ บอก ให้ บ้าน กระแจะ ที่ เรา ไป นี้  
คุณ ก็ รู้อยู่ ว่า มัน อยู่ ชาย เขต ร้ แคน ถ้า อี บ้าน นี้  
ตั้ง อยู่ ใน พระราช อาณา เขต ร้ กฏหมาย เรื่อง การ แต่ง งาน  
ก็ เป็น อีก อย่าง หนึ่ง คือ ต้อง เป็น ไป ตาม กฏหมาย ของ เรา

ร. ร. จริง ซิ แต่ อี บ้าน หมู่นี้ จะ อยู่ นอก พระราช อาณา  
เขต ร้ ไ้ เที่ยว หรือ

ท. อ. ผม ได้ มี หนังสือ ไป ถึง นาย อำเภ อ สอบ ตาม เขา ความ แน่  
นอน ใน เรื่อง นี้ แล้ว เชื่อ ว่า ไม่ ซ้ำ จะ ไ้ รัย ตอบ ใน  
ระหว่าง นี้ คุณ ต้อง ปฏิเสธ ว่า ไม่ ไ้ เป็น ผัว เมีย ไว้ ชั่ว คราว ก่อน

ร. ร. อีร ทำไม ชั่ว คราว ละ

ท. อ. อ้าว ก็ กว่า จะ สอบ สว น ไ้ ความ ต่อ ไป หนึ่ง ซิ ที่

จริงที่คุณ กับ หล่อน ประภาค ตัว เช่น นั้น ก็เพื่อ จะ ให้ พัน ภัย  
จาก หลวง ท้าว ไม้ ไซ่ หรือ

ร. ร. ขอรับ เท่านั้นเอง

ท. อ. ถ้า เช่น นั้น การ ที่ จะ มา ทัก ทัก ตั้ง ตั้ง ว่า เป็น แต่ง งาน  
กัน จริง มิ ขาป หรือ

ร. ร. อ้า นั้น ขาป แน่ ที่ เคี้ยว ขาป ไซ่ ไม้ ไซ่

ท. อ. คุณ แน่ ใจ ละ นะ ว่า คุณ มิ รับ ว่า เป็น ผัว เมีย กับ แม่  
สนิท

ร. ร. อ้อ แน่ เทียว ขอรับ ท่าน ปลัด ก็ ผม จะ แต่ง งาน กับ  
แม่ สงวน พรุ่ง นี้ เข้า แล้ว เคี้ยว นี้ จะ ให้ ผม เป็น คน มี  
เมีย แล้ว อย่างไร ได้ การ ของ ผม มิ เหลว หรือ

ท. อ. อ๊ะ คุณ จะ แต่ง งาน หรือ

ร. ร. (บึ้ง : โอ คายจริง ว่า จะ ยัง ไม่ บอก) (กับ ปลัด) ขอรับ  
อ้า—อ้า—ผม—ผม จะ เป็น เจ้า บ่าว พรุ่ง นี้ เข้า บ้าน เรือน นี้  
เขา คบ แต่ง ไว้ สำหรับ งาน ผม

ท. อ. คุณ รัก คุณ อย่า พุก เป็น เล่น ถ้า คุณ แต่ง งาน จริง  
พินัย กรรม เกอ หละ ๒๐๐ บาท ของ ผม จะ ละลาย เป็น  
น้ำ ไป หมค เป็น ไป ไม้ ไซ่ คุณ อย่า พุก เป็น เล่น ไม้ ไซ่

ร. ร. ผม ไม่ พุก เล่น การ งาน ไซ่ เสรียม ไว้ พร้อม แล้ว

คุณ เรือน หอ ก็ แต่ง เสร็จ แล้ว พวง คอก ไม้ ก็ แหวน แล้ว  
เอา ไว้ รับ งาน พรุ่ง นี้ เข้า

ท. อ.           ไม่ได้ คุณ ทำ เช่น นั้น ไม่ได้           ไม่ ยุติธรรม แก่ คนอื่น

ร. ร.           แก่ใคร       ผม เข้าใจ ว่า ท่าน ปลัด พูด สำหรับ ตัว ท่าน  
ปลัด เท่า นั้น   ท่าน ปลัด จะ ให้ เป็น โสค อยู่ สำหรับ ประโยชน์  
ของ ท่าน ปลัด เท่า นั้น

ท. อ.           ไม่ได้ คุณ แต่ง งาน ไม่ได้

ร. ร.           ทำไม   ท่าน ปลัด หมายความว่า อย่างไร

ท. อ.           ผม หมายความว่า   แม่ ลีน จี เป็น เมีย คุณ   ผม จะ บอก  
คุณ หลวง และ แม่ สงวน ให้ รู้ ตัว       ที่ ไหน แม่ สงวน จะ ยอม  
มา แต่ง งาน เป็น เมีย น้อย

ร. ร.           โอ้   ท่าน ปลัด ๆ จะ แก่ง ให้ เสีย พิธี ของ ผม ยั้ง นั้น เจียว

ท. อ.           แก่ง ไม่ แก่ง ผม ก็ ต้อง บอก

ร. ร.           แต่ เมื่อ ก็ ท่าน ปลัด ก็ ได้ พูด ว่า ผม กับ แม่ ลีน จี ประ กาศ  
ตัว เช่น นั้น   ก็ เพื่อ จะ ให้ แม่ ลีน จี พ้น ภัย จาก เงื้อม มือ หลวง ท้าว  
ไม่ใช่ เรื่อง จริง เรื่อง จัง อะไร   เป็น การ ขाप

ท. อ.           แต่ ถ้า เรื่อง มัน จะ ต้อง กลาย เป็น จริง       ผม ไม่ บอก  
ให้ แม่ สงวน และ คุณ พ่อ เธอ รู้       ก็ไม่ เป็น ยุติธรรม

ร. ร.           โอ้   ท่าน ปลัด   อย่า แก่ง ผม       คุณ เอะ การ ทุก ๆ  
อย่าง ได้ เตรียม ไว้ พร้อม แล้ว       ผม ได้ ลง ทุน ลง รอน ๕๐  
หมาก พลู บุหรี่ เป็น ส่วน ของ ผม       สำหรับ เลี้ยง แหก พรง นี้

เงินหลายบาท จะให้เสีย ๆ เปลา แล้วแม่สงวนก็เพน  
ชีวิตของผม เปนพืชแห่งผลคือ ความสุขของผม ทั้งอดีต  
ปัจจุบันและอนาคต โปรดคิดหน้าคิดหลังให้ดี อย่าแก้ง  
ผมเลย ท่าน ปลัด

ท. อ. ผมจะ นิ่งเสียไม่ได้ ผม จำเป็น ต้อง ขยาย ความ จริง

ร. ร. โอ้ ท่าน ปลัด แต่ถ้าผมไม่แต่งงาน กับ แม่ ลีนี่แล้ว  
มรรฎก ของ ท่าน ปลัด ก็ สูญเพลิ่ง เหมือน กันไม่ใช่ หรือ

ท. อ. อ๊ะ จะ สูญ อย่างไร คุณ พิศุจน์ ไม่ได้ว่า คุณ ได้ แต่ง  
งาน กับ แม่ ลีนี่ จริง

ร. ร. เอ๊ะ ตา เขียว เขา อีก แล้ว

ท. อ. คุณ ก็ หา รู้ ไม่ ว่า แม่ ลีนี่ อยู่ ที่ ไหน

ร. ร. โอ๊ะ ตา หน้า กลัว

ท. อ. บ้าน ที่ ไป นั้น ก็ รือ หมค แล้ว เจ้า ของ บ้าน อพยพ ไป  
อยู่ ไหน หมค แล้ว

ร. ร. โอ๊ะ หน้า กลัว ตา นึก

ท. อ. ผม เปน พยาน คน เทียว ที่ จะ บอก ได้ ว่า คุณ กับ แม่ ลีนี่  
ได้ แต่ง งาน กัน ได้ ประภาค ทั่ว เปน สามี ภรรยา กัน ชะ ๆ  
ผม จะ รีบ เข้า ไป บอก เจ้า ของ บ้าน ให้ ทราบ เร็ว ( ก้าว ขึ้น  
บรรโศ เฉลียง ฟัง พุด แล้ว กลับ ลง มา )

ร. ร. ท่าน ปลัด ทำ อย่าง นั้น ก็ ร้าย มาก อ้อย จะ เข้า ปาก

ข้าง อยู่แล้ว จะให้ หลุดไปเสีย อยู่ที่ ๆ ก็ จะให้ผมเป็นคนมี  
เมียแล้ว แต่ประเดี๋ยวก่อนโน้นว่า ๆ เจ้าสาวอยู่ที่ไหนก็ไม่มี  
กระท่อม หลัง นั้น ก็ รั่วไปหมดแล้ว พวกเจ้า ของ จะ ย้ายไป  
อยู่ที่ไหน ก็ไม่มีใคร ทราบ ถ้า เช่น นั้น จะ เอา หลักถาน  
ที่ ไหน ว่า เราได้ แต่ง งาน กัน มี ท่าน ปลัด รู้ เห็น อยู่ คน  
เคียว ใคร เขา จะ เชื้อ ถ้า ได้ พวก เจ้า ของ บ้าน เหล่า นั้น  
มา เป็น พยาน ด้วย นั้น แลละ จึง พอ จะ พัง ได้

ท. อ. ( ชื่นเฉลียงไป พลา ) เออ น้า ผม จะ เข้า ไป บอก  
เคียว นี้ แลละ

[นางเกิด นางสาวคำ เจ้า หม่อม ห้อย เข้า มา ทาง ข้าง  
เฉลียง จำ นาย รัก รูป รุ่ น ไม่ ได้ นั่ง ลง เพื่อ จะ พุก ด้วย  
นาย รัก รูป รุ่ น แล เห็น ค้าง และ ถอย ไป ที่ เก้าอี้ ]

ร. ร. พวก กระแจะ

ก. บ. ข้า เจ้า มา ตาม ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ ( ดู หนังสือ  
พิมพ์ ให้ ดู ) เชื้อ นว่า จะ จ้าง คน ทำ คัว คน ใช้ และ คน  
ทำ สวน

ร. ร. ก็ ไม่ รู้ จัก รู้ จัก แยก ไป ( หยิบ หนังสือ พิมพ์ ข้าง เก้าอี้  
ทำ เป็น บัง หน้า อ่าน )

ค. บ. เจ้า ที่ บ้าน นี้ นึก ให้ พวก ข้า เจ้า มา วัน นี้ ข้า เจ้า มา  
สถไฟ วัน ยัง ค่ำ

- ร. ร. ข้าบอกว่าคุณไม่รู้จักพวกแก ไปให้พ้น ฉันไม่สบาย และ ออกจะเปนโรค ติดต่อกัวย รู้ใหม่ ไม่กลัวหรือ ไป ๆ
- ห. ต. ข้าเข้าข้กัวยเจ็บ ตาย ตายเอง ข้เปนหยิ่ง คนนี้ชื่อ เกิด แม่ นางคำ มาข้ข้ง ทำกัวย การเจ็บใช้ กัวยยาบาล ได้ พยาบาล จน ตราบเท่าวันเข้า ตาย ก็ได้ ข้เปนหยิ่ง (เช้คหน้าตา) ข้ หน้าตา ออกง่ายแท้ ๆ (ร. ร. ทะลวง หนังสือพิมพ์ โห้ว สำหรับ แลดู )
- ก. บ. คน นี้ เปน ลูก สาว ข้าเข้า ข้ชื่อ นางคำ
- ร. ร. สวย พอใช้ จำได้ที พย ที่ กระทบม แต่ครั้ง นั้น
- ก. บ. ข้คน นี้ชื่อ ห้อย คู้มน ของ นางคำ คนชื่อ
- ห. ต. ข้แม่อย่า พู เจอ นั้น ข้หน้าตา ไหล (เช้คหน้าตา) (คำ เคน เข้าไป มอง หน้า นาย รัก รูป รุ่ที่ ช้อง หนังสือ พิมพ์ โห้ว แล้ว ถอย หลัง ตลิ่ง และ ร้อง เพลง ลาว ดวง เกือน สลับ ท่อน )
- ค. บ. ไ้อะแม่ นแต่ อี้แม่ ข้า เอ้ย เจ้า นี้ ชัก ข้า หนอ สาม เดือน ปาย ควร หรือ พี่ชาย มา หน้าย นอง เอย
- ก. บ. สู โห้ว เจ้า เลี้ย จะ เปน เมีย เจ้า นายบุญ ของ เขา ( หนอ ) เจ้า สาว คำ เอย
- ห. ต. ( ร้อง ข้อง ) บุญ หยิ่ง เจอ นี้ ข้ทีใจ เลย นาง คำ ทราม เซย จะ เลย ลอย ไก

ร. ร. ผิด ละ หนอ สาว คำ เขย มันไม่ รู้ จัก แก่ ทัก ผิด ตัว ตั้ง

แต่ไปไม่ เคย พัน พัน เจ้า ตู ชู ผัว ผิด ตัว แล้ว เขย

ก. บ. คำ เขย คำ เขย เจ้า เขย จา หน สู่ จำ บ่อ มัน

ค. บ. มัน แต่ แม่ อ่า

ห. ต. อย่า ทัก ช้ ใจ หนอ เจ้า บ่อ นำ พา คำ เปน เมีย ช้า บ่

นำ เสีย ใจ

ก. บ. นาง คำ เปน หยิ่ง หว่า

ห. ต. บ่า คำ เปน หยิ่ง

ค. บ. อี แม่ ช้า บ่ ช้ อื่น ไก เจ้า คน นี้ ชัก ช้า เปน ช้อ ช้า

จาก อ้าย ห้อย ชาว ขาท หาย ไป หลาย เคือน แล้ว ช้า คอย

หา แยะ บ่า บ่ ช้ อื่น คน นี้ เอง

ห. ต. บ่า หน้า ตา ไหล อีก แล้ว ( เซ็ด )

ก. บ. คำ เขย ไหว เจ้า ๆ จะ เปน ผัว สู่

ร. ร. ( ลูก ชน ตั้ง ตั้ง ) เอา ใคร จะ เปน เมีย เรา อีก ก็ คน ๆ

ก็ มา กรรม เวร จริง ๆ ( กั๊ก เกิด ) ยาย ละ ยาย ก็ ยัง

ไม่ แก่ นึก เกลม ฉันท่าง ใหม่ ละ เผื่อ จะ ได้

ค. บ. ช้า เจ้า บ่อ ชู้ จัก ช้อ เจ้า อู จัก แต่ หน้า จำ ทิศ ตา ทุก คิน

ทุก วัน สอง สาม เคือน แล้ว เจ้า บ่อ ควร หลอก ชาว ป่า

ชาว ทอน เจอ นี้ ช้า เจ้า ช้อ เจ้า ฟู่ ก็ หลง เชื้อ กรรม เวร

จริง ๆ เจ้า บ่อ คิด ถึง ออก แม่ หึง พ้อง ( เข้า ชย หน้า

ร้อง ให้ ที่ บ่า ร.ร. )

ร.ร.

(แรก ๆ ก็ซึ้งรัก แล้วใจอ่อน แล้วโอบแขน กอด สะเอวคำ) เจ้าแก้วตา พี่ เจ้าพุก ก็เป็นความจริง พี่เสียใจ ขอโทษ เถอะ พี่นึก ออกแล้ว จำได้ก็ มิได้ลืมเลย แต่เจ้าจะให้พี่ ทำอย่างไร พี่ก็รักเจ้าจริง ๆ ไม่ได้ แกล้งเลย สบถ ก็ได้ (บ้อง: สวยจริง ตกกระรอก) มาเรา มาพุกกันเงียบ ๆ จะทำอย่างไร กันดี อ้าว ๆ ไม่ต้อง ถอย ออกไป อยู่ยังงั้นมันก็มันเขา หรือ วันยังค่ำพี่ ก็ ชอบ อ้าว กระตักทำไม (คำ ถอย ออกไป ร.ร. บ้อง: สวยเหลือเกิน นี่ทำ นึก รัก ขึ้น มา แล้ว เขา ละ อ๊ะ ไม่ได้ พรุ่งนี้วันแต่งงานต้อง หักใจ)

ค.บ.

อ๊แม่ เจ้ายังมีใจซึ้งซ่า (เกาะข่าอีก)

ร.ร.

มีมาก เทียบน้องพี่ ๆ พยเจ้าเข้า ครั้งนี้ รักเจ้าราว กับชีวิต พอเห็นหน้าเจ้าก็ รักเซียว ไม่ได้ รอรัง ละ กระทั่งได้ ลืมว่าได้ พุก ตก ลงไว้กับ รายแม่สงวนแล้ว (ผละ กัน นิด น้อย) อ้าว ๆ ไม่ต้อง ถอย (ร.ร. กอดอีก) เวลา นั้น พี่ รัก เจ้า เหลือเกิน พี่คิดว่าเจ้า เป็น พี่ช แห่ง ผล คือ ความสุขในชีวิต พี่ แต่ คิด ผิด ไป ยังมี พี่ช อยู่ อีก ต่าง หาก อ้าว ๆ อย่า ถอย ห่าง ไม่ต้อง กลัว พี่ เพราะ เหตุ นั้น (กอด)

ค.บ.

(ร้องไห้) อ๊แม่เหย มีอีกต่างหาก

ก. บ. (ซบ ร่องให้ที่ป่า ห้อย) เเวกรวมเข้าแล้ว มีอีกต่างหาก

ห. ต. ร่องให้ กัน อย่างนี้ ข้อย ทนบได้ (ร่องให้ข้าง)

ร. ร. มีอีกต่างหากจริง อ้าว ๆ อย่า ต้อง ผละไป เพราะเหตุ  
นั้น น้ำตา เปียก เสื้อไม่ เปนไร ชัก ออก นี่แน่ะ พี่ จะ  
บอก ความจริงให้ มัน เกิด พี่ชคือ ผลแห่ง ความสุข ของ  
พี่ ชน ถึง สอง ราย พี่ ก็ไม่ รู้ จะ ทำ อย่างไร สอง ที่ไหน  
ได้ พี่ ชน สพรัง จน จะ เปน สนวน เสีย ให้ได้ แต่ นี่แน่ะ เจ้า  
แก้วตา พี่ เจ้า เปน พี่ช ต้น หนึ่งใน สนวน นั้น อย่า เคร้า โศก  
เลย เปน จริง ๆ เจ้า เปน จริง ๆ

[ หลวง ประทีป กับ แม่ สงวน เข้า มา ทาง เฉลียง ]

ส. ร. คุณ พี่

หลวง พี่อะไร กัน

ร. ร. ( รีบ ผละ หยิบ กระดาษ ขึ้น หนึ่ง ทำ เปน อ่าน ไป ตาม  
บุญตาม กรรม ) เสื้อ ๔ ตัว เสื้อ ชน ใน ๖ ตัว ผ้าอยู่ที่นอน  
๑ ผืน ปลอก หมอน ๓ ใบ เลอะ ๆ ใช้ไม่ได้ ฉันไม่ให้ เงิน

ส. ร. คุณ พี่คะ นี่ใคร มา กระแซะ อยู่ที่ป่า คุณ พี่ ใคร บอก  
ฉัน เตอะ ว่า เปน น้อง ของ คุณ พี่ หรือ เปน อะไร ก็ ตาม  
บอก เตอะ อย่า เกรงใจ

หลวง บอก เสีย ว่า เปน ข้า ก็ แล้ว กัน

ร. ร. อ้อ แม่ สงวน อ้อ คุณ อา ผมไม่ ทน เห็น พวก

เหล่า นี้เป็น คน รัย จ้าง ชัก เสือ พา กันมา รุม เขาใหญ่  
 ( คำ ร้อง ให้ เข้า ไป ที่ ร.ร. อีก ) ผ่า ภู ที่ นอน ๘ ผืน ไม่  
 เชื้อ ๆ เหลือ เกิน คุ เขา เถอะ ทัก เข้า ละ มัก จะ ใช้ วิธี  
 เช่น นี้ เป็น วิธี ล่า อพย ของ เขา

หลวง พ่อ รัก อาก ็อยาก จะ เชื้อ หรอก ที่ พ่อ รัก บอก นะ  
 ส.ร. แต่ คุ เหลือ เชื้อ ลัก หน้อย คะ  
 ค.บ. เชื้อ บ่ ไ้ เจ้า ข้า เจ้า เป็น ชาว ป่า ชาว คอน เชื้อ หน่ม ัน  
 ข้า เจ้า ไว้ สาม เดือน แล้ว ว่า จะ กิน แยก กับ ข้า เจ้า ข้า เจ้า  
 ก็ ตั้ง ใจ อีก แต่ เชื้อ หลอก ข้า เจ้า เชื้อ ไป กิน แยก กับ  
 ผู้ หน

ร.ร. ไม่จริง ไม่จริงเลย หนึ่-ยัง

หลวง ยัง ยังไม่ ไ้ แต่ง งาน เช่น แต่ แต่ เย่า แต่ง เรือน  
 ไว้ เสรี ใจ แล้ว

ค.บ. แต่ง แล้ว ข้า เจ้า เห็น แก่ ตา ข้า เจ้า สาม เดือน มา แล้ว

ส.ร. คุณ พี่

หลวง พ่อ รัก ( ทั้ง สอง คน ตกลง )

ร.ร. อย่า เชื้อ แม่ สงวน อย่า เชื้อ คุ เขา ฟัง ผม ก่อน ไม่ ไซ้  
 แต่ง งาน หามิ ไ้ ชื่อ ผู้ หนึง คน หนึ่ ผม ก็ ไม่ รู้ จัก ผม ไม่  
 เคย พบ เคย เห็น เขา ก่อน หนึ่ เลย แล้ว ตั้ง แต่ วัน หนึ่ มา ผม  
 ก็ ไม่ ไ้ พบ เขา อีก ผม ไม่ รู้ ตัว เลย ใคร จะ แต่ง งาน โดย  
 ไม่ รู้ ตัว ไ้ หนึ่ เลอะ ทัง เรือง

หลวง

พ่อรัก เราต้องพูดกันให้เข้าใจ พ่อรัก จะแต่งงาน  
กับใคร อาไม่ว่าทั้งนั้น สุกแต่ว่าได้แต่งงาน ละ เชน  
ใช้ได้ พอ พอที่เคียว เพราะ ฉะนั้น ขอให้พ่อรัก รับ  
เสีย ตามจริงเถอะ เรื่องนี้มันเกี่ยวกับ มรดุก พูก เชน  
เล่นไม่ได้ (บ๊อง : ราคาเคียนละ ๒๐๐ บาทนั้นแน่  
หอยออกไปเมื่อไร) (กับ ร.ร.) มา พ่อรัก มา บอกอา  
เสีย ตรง ๆ

ร.ร.

ผมไม่ทราบ จะ บอกว่า อย่างไร

[ ปลัด ทอง เข้า มา ทาง เชนลียง ]

ท. อ.

ผม ทราบ

หลวง

ท่าน ปลัด

ท. อ.

ผม อยู่ที่ นั้น ในเวลาที่ คุณรัก กับหญิง คนหนึ่ง แสคอง  
ทน ว่า เชน สามี ภรรยา กัน พวก กระแจะ เหล่า นี้ ก็ อยู่  
ที่ นั้น ค้วย เพราะ เชน บ้าน ของ เขา

หลวง

พอ แล้ว พอ สำหรับผม ธรรมดา เขียม พวก กระแจะ  
ผม รู้ว่า เขา แต่งงาน กัน อย่างไร เพียง แสคอง ต่อ หน้า  
ทาระ กำนัน เท่า นั้น ก็ เชน ผัว เมีย กัน แล้ว แม่ สงวน ลูก พ่อ  
เรา ต้อง งดการ แต่งงาน พรุงนี้ ไม่ เชนไร เจ้า อยู่ กับ พ่อ  
ไป ก็ ไม่ ต้อง ทุกข์ ร้อน พ่อรัก ได้ แต่งงาน เสร็จ แล้ว ท่าน

ปลัดรู้เห็นเป็นพยาน พ่อไ้ มรฎก เกื่อน ละ ๒๐๐ บาท  
แต่บัก นี้ไป

- ท. อ. ขอ ประทานโทษ คุณ หลวง ยัง เข้าใจไม่ ตลอด  
หลวง ทำไม ผม ยัง แต่ จะ รับ โอน สมบัติ จาก ท่าน ปลัด เท่านั้น  
ท. อ. มิไ้ ยัง ไม่ ถึง เพียง นั้น ก่อน  
หลวง อ้าว ทำไม ละ  
ท. อ. เพราะ ข้อ หนึ่ง ที่ ๆ ทั้ง สอง คนไ้ ประกาศ ทั่ว เช่น นั้น  
ยัง เป็น ที่ สงสัย ว่า อยู่ใน พระ ราช อาณา เขต ร หรือ ไม่ ถ้า  
เช่น นั้น การ แต่ง งาน ก็ ต้อง เป็น ไป ตาม วิธี ที่ กฎ หมาย ของ เรา  
จะ พัง ไ้ และ ข้อ ที่ สอง ทั่ว เจ้า สาว ก็ ไม่ ทราบ ว่า สาย สูญ  
ไป ช่าง ไท น  
หลวง อ้อ ข้อ นั้น ไม่ เป็น ไว คง จะ ทัก ตาม ไ้ เจ้า หล่อน ข้อ  
เวียง เสียง ไว  
ท. อ. ข้อ นั้น ผม ยัง บอก ไม่ ไ้  
หลวง แต่ ท่าน ปลัด ต้อง บอก จะ ปัก ผม ไม่ ไ้  
[แม่ ลีน จี เข้า มา ทาง ช่าง เฉลียง แต่ง ทั่ว ไม่ ไ้ ทุก ช  
มี เสียง บ้าง เล็ก น้อย พอง าม ]  
ท. อ. (กลิ่ง) แม่ ลีน จี  
ล. ท. (ตรง ไป หา แม่ สงวน) ฉนั้น ออก ทาง หลัง บ้าน วิว กลับ  
ไป แต่ง ทั่ว แทบ แย่ กลับ จะ บ่น ว่า ช้า

ร.ร. แม่คนนี่เองที่ว่าเป็นเมียเรา

ล.ท. (เห็นร.ร.) อู๋ตาย นี่คุณไม่ใช่หรือคะ ที่ว่าเป็น  
ผัวอู๋ฉัน

ร.ร. จ๊ะ อ้อแม่คนนี่นี่เองที่ว่าเป็นเมียฉัน (ทั้งคู่อ้า  
สนิทสนมพูดจา กัน ปลัดทองคลั่งถอยหลัง แม่สงวนชอบ  
อยู่ในวงแขนของพ่อ นางสาวคำร้องให้กระซิกอยู่กับ  
ย่าเจ้าหนุ่มห้อย นางเกิดคลั่ง)

เปิดม่าน



องก์ที่ ๓

ฉาก ฉากเดียวกับองก์ที่ ๒ แต่ไม่มีเครื่อง  
ตบแต่งสำหรับ การแต่งงาน เมื่อเปิดม่าน ปลัดทอง  
กำลังยืนร้องเพลง แม่สนิทกับแม่สงวนนั่งอยู่ที่เก้าอี้

ยาวทั่วเดียวกัน

( ปลัดทอง ร้อง ทะแย เนื้อเก่า )

โอ้วเจ้าดวง มณฑาทอง ไฉนน้อง มาร้าง สเนหา  
พิ้งจิตร์คิตอยู่ทุกเวลา จะรับแก้วแววตาไปเวียงไชย  
( แม่สนิทกับแม่สงวนรับ ทอข ทวน )

น้อยหรือเจ้า นกขุนทอง เจ้าช่างเฉลียว เพราะพร้อง  
ทำนุกทำนองหวานเอ๋ย



ไปคนเกี่ยวตลอดชีวิตหรือจะ

ล. ท.

ข้อนี้แหละทำให้ฉันอยากถามต่อไปอีกมากมาย เช่น ว่า ท่านปลัดยังจะคงได้เดือนละ ๒๐๐ บาทต่อไป หรือจะ ต้องสิ้นเนื้อประดาตัวลงคราวนี้ คุณพ่อของแม่สงวน จะ ได้รับช่วงในมรดกเดือนละ ๒๐๐ บาทนั้นหรือจะไม่ได้ นาง คำ จะ ต้อง เป็นเมียเจ้า ห้อยหรือ จะ กลับ เป็นเมียคุณรัก การแต่งงานของ คุณรัก กับแม่สงวนที่เตรียมไว้แล้ว สำหรับ พวงนี้ จะ สำเร็จได้หรือไม่ ในที่สุดตัวฉันเองเป็นภรรยา คุณรักแล้วตามที่เข้าใจ หรือยังไม่มีเกี่ยวข้องกัน ปัญหาเหล่านี้ใครจะ เป็นผู้ตอบได้เด็ดขาด แดกหัก จะ แม่สงวน

ท. อ.

(เดินไปที่ข้างเฉลียง) อ้าว มาโน่นแล้ว คุณรัก มา ถึงแล้วคงได้รู้กันละ ได้แตกหักกันเกี่ยวนี้ แต่ที่แน่จะ แม่สินี แม่สงวน ขอฉันพูดอีกสักคำเถิด ฉันเข้าใจว่า อย่างไร ๆ แม่สินีหรือแม่สงวนก็คงต้อง — ประทานโทษ เอะ — ต้องเป็นภรรยาคุณรัก คนหนึ่งในวันนี้หรือวันพวงนี้ ถ้าใครเป็น, จะเป็นคนไหนก็ตาม คำที่ฉันขอบอกไว้ต่อไปนี้ ไม่ใช่สำหรับคนนั้น ฉันขอวิงวอนไว้สำหรับอีกคนหนึ่ง, จะเป็นคนไหนก็ตาม ว่า — ฉัน — ฉัน รักแสนรัก ถ้า หล่อน จะเป็นคนไหนก็ตามนั้น ปลงใจที่จะล้มหัวจมท้าย กับฉันแล้ว ฉันให้สัญญาไว้ว่าฉันจะซื่อสัตย์ต่อ หล่อน

และ รักหล่อนคนเคียวเท่า นั้นในโลกนี้ จะเป็นคนไหน ก็  
ตาม ฉันคิดว่า ฉันควร จะบอกไว้ ให้ทราบเสียก่อน ฉันลา  
ก่อนนะจ๊ะ ฉันจะทนอยู่ไม่ได้ เอาไว้ให้เรื่องเรียบร้อยกัน  
แล้ว อีกสักครู่ฉัน จึง จะกลับ มา (ออกไปทางข้างเฉลียง)

ส. ร. นึก ๆ ก็หน้า สงสาร ท่านปลัด นะจ๊ะ แม่นี่จ๊ะ

ล. ท. ใจฉันเต็มเป็นครก คำเข้า อยู่แล้ว นี่จะ มาว่า อย่างไร  
กันก็ไม่รู้ แต่พี่แหมะ แม่สงวน ถ้าหากว่าฉัน เป็นอัน ต้อง  
เป็นภรรยาคุณรัก จริง หล่อนต้อง สัญญา กับฉันเสีย  
เคียวนี้ว่า หล่อนจะไม่โกธรซึ่ง และ หล่อน จะไปมา เยี่ยม  
เยี่ยมฉัน กับคุณรักเสมอ ๆ ตาม ประสาที่เรา เป็นเพื่อน  
เก่าแก่กันมา นะจ๊ะ

ส. ร. อ้อ แม่ที่เคียว และถ้าฉันกับคุณรักเป็นอัน จะ แต่ง  
งานกัน พรงี้ หล่อนก็ต้องให้ สัญญาว่า จะไม่โกธร และ  
จะไปมา หาสูกันเหมือนอย่างแต่ก่อน

ล. ท. จ๊ะ ฉันรับ สัญญาให้ ได้เหมือนกัน  
[นายรัก รูปรุ่น หัวกระเป๋าสั้น อย่างเดินทางเข้ามา  
ทางข้างเฉลียง]

ล. ท. คุณคะ ยังไง อีฉันถูก พันธนาการ อยู่ หรือได้ปลด  
ปล่อยแล้ว

ส. ร. คุณคะ ยังไง งานที่บ้านนี้ จะคงหรือ จะงค

ร. ร. แม่สงวน แม่แก้วตาของพี่ และแม่ล้นใจ แม่พี่ชแห่งผล  
คือความสุขของพี่ ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต พี่  
เสียใจที่จะบอกว่า — อ้า —

ล. ท. (ร้อง) เสียใจที่จะบอก ถ้าอย่างนั้นเรา ก็ไม่ใช่เมีย  
เสียแล้ว

ล. ร. (ร้อง) เสียใจที่จะบอก ถ้าอย่างนั้นคงเป็นผิวแม่ล้นใจ  
เสียแล้ว

ร. ร. อ้า — แม่ขอรักของ พี่ทั้งสองคน การที่ พี่ไปสืบ  
คราวนี้เปล่าประโยชน์ ไม่ได้ความว่าอะไรเลย

ล. ท. กับ ล. ร. ไม่ได้ความอะไรเลย

ร. ร. ไม่ได้ นายอำเภอเปลี่ยนตัวกันเสียแล้ว คนเก่าไป  
เมืองจีน คนใหม่ไม่รู้จัก กระทั่งนั้นก็ รื้อไปหมดแล้ว  
ไม่มีใคร บอกได้ว่า เคย อยู่ตรงไหน ( ล้นใจ กับ สงวนเอาผ้า  
ซับ หน้า )

ล. ท. ก็ แปลว่า ต้อง คอย ต่อไปอีกเท่านั้น แะจริง ผ่าชี  
ช่าง ธรรมดา ธรรมดา เหลือเกิน

ร. ร. แม่ล้นใจ อย่าเพ้อ ร้อนอก ร้อนใจนัก ต้องทนเอาหน่อย  
แม่สงวนน้องรักของพี่ เราต้องทำใจเย็น ความอดทน  
เป็นเครื่อง ประคับ ของผู้มีบุญมี รุ้อ อันที่จริง การ ก็ไม่ถึง  
เหลือ ที่จะ อดทนได้ ทั้งแม่ล้นใจ และ แม่สงวน มีโอกาส

เท่ากัน ที่จะได้เป็นภรรยาของฉัน ในระหว่างนี้ ฉันถือ  
เสียว่า เป็นคู่หมั้น อยู่กับ หล่อนแล้ว ทั้งสองคน ฉันจะรัก  
อย่างไม่ลำเอียงเที่ยงธรรม เราควร จะมีความสุข ทั่วย  
กัน ได้ ทั้งสามคนไม่ใช่หรือ (ฉันก็ กับ สงวนร้องไห้) อย่า  
เศร้าโศกไปเลย นี่แน่ะ ในระหว่างที่ฉันไม่อยู่มีพากัน  
เหงาแย่มากหรือ

ล. ท. ถ้าไม่ได้ท่าน ปลัดก็ คง ไร้ค่าเลยไม่น้อย นี่แกเป็นคน  
สนุก ชอบเล่น ชอบหัวให้เวลา ล่วงไปได้เร็ว ก็ยัง ชั่ว  
หน้อยคะ

ร. ร. (หึ่ง) เอ ท่านปลัด ช่าง ประจ้อ ประแก้ ละซิหนะ ฉัน  
อยาก จะใคร่ ให้แก ล่วง พันไป เสีย จาก หล่อน ทั้งสอง อย่าง  
ที่แก ทำ เวลาให้ ล่วง พันไป

ล. ร. แก เล่น กล เก่ง นะ คะ

ร. ร. อ้าย กล เหล่านี้ แหละ พี่ไม่ ชอบ เลย

ล. ร. คุณ พี่ เคย เห็น ไหม คะ แก เอา ใ้ เป็น ๆ ออก มา จาก  
ผ้า เช็ด หน้า ได้

ล. ท. แล้ว ยัง ควัก เอา อะไร ต่อ อะไร ออก มา ได้ อีก แยะ แก  
รับ ว่า จะ สอน ให้ ฉัน ทั่วย

ร. ร. หน้อยแน่ะ ยัง งั้น เทียว หรือ อี ตานี้ ไม่ได้ การ  
นี่แน่ะ ฉัน จะ บอก ให้ ยัง ไง ๆ — หล่อน จะ ต้อง เป็น เมีย ฉัน คน

หนึ่ง ( บ้อง: หรือ ทั้ง สอง คน ) จนกว่าฉัน จะรู้แน่ ว่าใคร  
ฉัน ต้องขอ ห้ามไม่ให้ เกี่ยวข้อง กับ ท่าน ปลัด ทั้ง สอง คน

ล. ท. ก็ จะ ต้อง คอย ต่อไป อีก เท่าไร จึง จะ ทราบ เป็น แน่ นอน  
กัน ได้ ง่าย

ร. ร. บอก ยาก นาย อำเภอกคนเก่า ได้ ทราบ ว่า ไป เมือง จีน แล้ว  
เปิด ไป ป่า หิมพานต์ จะ ทั้ง ไป รส นี ย ไป ตาม ไป รส นี ย ก็ ไป  
ไม่ถึง ได้ ชาว ว่า อีก ราว ๖ ปี จะ กลับ

ล. ท. ( บ้อง ) ตาย จริง อีก ๖ ปี ก็ แก่ ไป สิ้น ต

ล. ร. ( บ้อง ) อีก ๖ ปี ตาย จริง ก็ หมก สาว กัน เท่า นั้น

ร. ร. น้อง รัก ของ พี่ ทั้ง สอง คน ยัง นาง สาว คำ อีก มิ ใช่ว่า  
รัก เมื่อไร ล้วน แต่ เป็น แก้ว ตา ของ ฉัน เป็น พี่ ชแห่ง ผล  
คือ ความ สุข แห่ง ชีวิต ของ ฉัน แต่ ฉัน จะ แต่ง งาน ด้วย  
ทั้ง ๓ คน มัน ก็ ยาก เอา เอะ เอา ไว้ ว่า กัน ต่อ ไป ใน เวลา  
นี้ เรา หมั้น กัน ไว้ ทั้ง ไชยง ฉัน จะ ต้อง รีบ ไป บ้าน อาบ น้ำ  
อาบ ทำ เลีย ทีก่อน สัก ครู่ หนึ่ง จะ กลับ มา ใหม่ อยาก  
จะ พบ คุณ อา ด้วย ( ออก ไป ทาง ซ่าง เฉลียง )

ล. ร. กรร ม ๆ นี้ จะ ทำ อย่างไร กัน ต่อ ไป นะ

ล. ท. ฉัน เห็น จะ ต้อง ปรึกษา หมอ ความ

[ หลวง ประทีป ออก มา ทาง เฉลียง ]

หลวง แม่ สงวน อ้อ แม่ ล้น จี นี้ แน่ พ่อ ได้ รับ หนังสือ

ไปรษณีย์ มาแต่อำเภอ กระแจะ ฉบับหนึ่ง เกี่ยวนี้เอง

ส.ร. กัษล.ท. อำเภอกระแจะ

หลวง นายอำเภอแกคง เขียนส่งมาให้เมื่อ จะ ออกเดินทางไป

เมืองจีน

ล.ท. โธ๊ะ

ล.ร. คุณพ่ออ่านสีกะ

ล.ท. ไปรคอ่านเร็วเถอะคะ อีฉันอยากรู้เต็มทีแล้วละ

หลวง พา กั้นกระหายจริงนะ สำหรับตัวฉันมันไม่ประหลาด

พ่อรัก จะ แต่งงานกับใครก็ช่าง ขอแค่เพียงให้ตกลง

แต่งงานก็แล้วกัน แต่ฉันแกละ สำหรับแม่เล็ก ๆ เหล่า

นี้ อาจจะเป็นอีกอย่างหนึ่ง เขาเถอะฉันอ่านเกี่ยวนี้

(เปิดซองอ่าน) “ตามที่คุณอยากทราบว่า ข้านางเกิด

ชาวกระแจะ อยู่ในพระราชอาณาเขตร์หรือไม่นั้น ผมขอ

เรียนชี้แจงว่า อยู่ และมีหนังสือสำหรับที่เป็นพยาน

ชัดเจน”

ล.ร. อยู่ในพระราชอาณาเขตร์ ถ้ายังงั้นคุณรักก็ยังไม่ได้

แต่งงานนะซี

ล.ท. (ทิ้งตัวลงที่เก้าอี้) ฉันเป็นลมแล้ว (หลับตา)

ล.ร. แม่ลี้หนี ฉันขอโทษ ยกโทษให้ฉันเถอะ คุณพ่อคะ

ยากม

หลวง ยากม

- ส. ร.            พิมเสน
- หลวง            พิมเสน ( เหนงุ่นงานอยู่ หยิบอะไรไม่ถูก )
- ล. ท.            ฉันทน์ไม่เอาอะไร    ฉันทน์ได้สติแล้ว ( ยืนขึ้น ) ยังไม่หมด  
หนทาง            ถึงจะเป็นอันไม่ได้ ตบแต่งกันเสร็จแล้ว อย่างที่  
เข้าใจ            คุณรักกับฉันทน์ จะ ตบแต่งกันใหม่ก็ได้    ฉันทน์ก็ยัง  
สาว            รูปสมบัติ และ ทรัพย์สมบัติ ก็ พอ มี
- ส. ร.            แม่ ลีนี่            ถ้าคุณรักได้ แต่งงาน กับ แม่ ลีนี่    ฉันทน์จะ  
ไม่ว่าอะไร เลยทีเดียว    จริง นะ
- ล. ท.            เอ๊ย หล่อน            อ่า มากความไปเลย    ถ้าไม่หนัก ถึง  
ว่าได้เป็นเพื่อนรักกันมาแต่เด็ก ๆ    ฉันทน์จะกินเนื้อเสียเที่ยว  
นี้ ( ออกไปทางข้าง เผลียง )
- หลวง            ( ดูหนังสือ อีก ฉบับ หนึ่ง อยู่ )    จบหมด    ฉิบหาย    ล้ม  
ละลาย กันหมด
- ส. ร.            อะไรคะ            คุณพ่อ
- หลวง            ท่านปลัด บอก มาว่า            แพงก็ไม่มีเงิน จะจ่าย    ต้องงต  
จ่ายมาแต่วานนี้แล้ว            ใบหูของคุณพ่อ รัก ก็ กลายเป็น  
กระดาษไม่มีราคาไปหมด
- ส. ร.            ตายจริง            ถ้าอย่างนั้น            คุณรัก ก็ สิ้นเนื้อ ประดาตัว  
สิ้น            สิ้นธุระ กันไปที

หลวง

อะไร จะ เลย เลิก เรื่อง แต่ง งาน ย้ง ้งนี้ หรือ

ส. ร.

ลูกสาวของคุณพ่อ หรือ ลูกสาวของใคร ๆ หมก ก็ ย่อม จะ แต่ง งาน เพื่อ ให้ เป็น หลัก ถาน ไม่ใช่ หรือคะ (เอาผ้า เช็ด หน้า เช็ด ตา ออกไปทาง เฉลียง)

หลวง

ลูกพูด ของ ลูก ก็ ชอบ กล แต่ ถ้า ไม่ ย่อม แต่ง งาน กับ พ่อ รัก จริง ๆ อ้าย มรฎก ของ พ่อ เกือบ ละ ๒๐๐ บาท ก็ จะ พลอย สูญ เพลิง ไป คุ้ม นะ

[ นาย รัก รูป รุ่ น เข้า มา ทาง เฉลียง คอ ตก ]

ร. ร.

( ทั้ง ตัว ลง ที่ เก้าอี้ ถอนใจ ใหญ่ ) คุณอา เห็น จะ ทราบ ขาว แล้ว

หลวง

รู เมื่อ ก็นี่ เอง นี้ จะ ทำ อย่างไร กัน ทำไม พ่อ รัก จึง ไป ซ้อ หุ่น ใน บริษัท ที่ จะ ล้ม

ร. ร.

ผม จะ ทราบ อย่างไร ได้ ซ้อ เสียง ของ แแบง ก็นี่ มิใช่ เหว เมื่อไร การ งาน ของ เขา ก็ เกิด ออก ขยุย คุณอา อย่า เพื่อ หั้น หลัง ให้ ผม เสีย อีก คน หนึ่ง เลย ผม เป็น คน ลิ่น เนื้อ ประคา ทั่ว คู่ ชีวิต ของ ผม คือ แม่ สงวน ก็ เขื่อน หน้า หิน ไม่ ย่อม พุด กับ ผม มา เหว นี้ เอง แม่ ลิ่น จี ก็ คง หั้น ไป หา ท่าน ปลัด นาง สาว คำ ก็ สาละวน แต่ จะ สำออย เจ้า หมุ่ม ห้อย ทั้ง ที่ รู ๆ อยู่ ว่า ทำ เช่น นั้น ต่อ หน้า ต่อ ตา ผม ๆ ไม่ ชอบ คุณอา ขอรบ ผม ไม่ เคย รัก ผู้ หญิง สาว คน ไหน ๆ เท่า สาม คน นี มา เหว นี้ จะ พา กัน ผละ จาก ผม หมก ทั้ง โขยง

หลวง

ชะ พ่อ รักนึก ว่าไม่มีใครไ้รับ ความเสียหายนอกจาก  
ตัว พ่อ รัก หรือ อา จะ ชวคไ้เงินเค็อน ๆ ละ ๒๐๐ บาท นั้น  
มีรายไ้กว่าผู้หญิงสามคนหรือ

ร. ร.

อ้าย เรื่อง มรดก ของคุณอา นั้น ผมไม่เห็นเข่นการยาก

หลวง

(ทีใจ) อ้อ อย่างนั้นหรือ อาจไ้ไ้หรือ อ้อ—อ้อ

เข้าใจแล้วไม่ทันนึกไ้ถึง

ร. ร.

นึกถึง อะไร ขอรับ

หลวง

ก็ นาง เกิด นั้นซี ยังเหลืออยู่ อีกคนหนึ่งนี่ อาจนึก  
อยู่แล้ว ว่าถ้าพิศไ้แก ก็พอคุไ้ เสียแต่แก่น้อย  
อา ขอแสดง ความยินดี (ลุกขึ้น จะจับมือ)

ร. ร.

คุณอา อย่า พุด เหลว เหลลก ผม จะไม่แต่งงานกับใคร

หมต

หลวง

เอ๊ะ ถ้า อย่างนั้น จะเล่นกันท่าไร ละ อาไม่เข้าใจ

ร. ร.

ก็มี อยู่ท่าเดียว ที่คุณอา จะไ้เงินนั้น คือผม ตาย แล้ว

หลวง

เออ ชอบบกล อาจไม่ทันคิดไ้ถึง ก็จริง อยู่อย่างที  
พ่อ รัก ว่า คนเรา เกิด มา ตาย ครั้งเดียว

ร. ร.

ขอ ประทานโทษ ผมไม่ไ้ว่า คุณอาว่าเองต่างหาก  
แต่ก็ฟังไ้ว่า เข่น ความจริง ผม เวลา นี้ก็ ไม่แยลก อะไร  
กับ ตาย แล้ว

หลวง

อา เสียใจจริง ๆ ทั้งรักทั้งเสียตาย แต่ถ้าพ่อ รัก  
ไ้ตกลงใจไว้ เสีย เสริจ แล้ว—

ร. ร.            คนเราถ้าสิ้นเนื้อ ประตา ตัว แล้ว      มีชีวิต อยู่ ก็ ออก จะ  
ไม่มีประโยชน์

หลวง            จริง      จริงที่เดียว

ร. ร.            เงินหมด      ความเชื่อ ถือ หมด      คู่ชีวิตที่หมั้นไว้ ตาม คน  
หมด—

หลวง            อาไม่มีคำ ปฏิเสธ      ใคร ถูก เข้า เช่น นั้น      ก็ เข้า ตาม  
ชีวิต หา ประโยชน์ มิได้ จริง

ร. ร.            ความสุข หมด      ความหวัง ก็ สิ้น      พืช แห่ง ผล คือ ความ  
สุข มา ถูก ตัด โคน โท่น ราก เสีย หมด แล้ว      มี เหลือ อยู่ ก็ แต่  
ชีวิต จะ ต้อง ทำลาย ไป เท่า นั้น

หลวง            จริง      จริง      อาไม่มีคำ ปฏิเสธ เลย      ถ้า อา ได้ ล่วง เกิน  
อะไร ไร่ บ้าง      ก็ ขอ สมา ตา โทษ เสีย เกิน

ร. ร.            คุณอา      ที่ จะ นึก ว่า ผม อยาก จะ ประหัต ประหาร ตัว ผมเอง  
กรรมัง      ผม ไม่ อยาก จะ ทำ เช่น นั้น เลย      ถ้า ผม เห็น ทาง  
ที่ ควร จะ มี ชีวิต อยู่ ได้      ผม ไม่ อยาก ตาย เลย      คุณอา  
ช่วย คิด หา ทาง ให้ ผม บ้าง ไม่ ได้ หรือ

หลวง            จะ เปน ไร ไป      ไม่ ต้อง ทำ อะไร แก่ ตัวเอง เลย ก็ ได้      ภาระ โจน  
ลงไป ใน น้ำ ก็ สำ เร็จ เหมือน กัน      ทน ฝ่า เปียก เอา หน่อย

ร. ร.            ฝ่า เปียก ก็ ช่าง เอา มา พู๊ด ได้      ถ้า จะ ไม่ ให้ มัน เปียก  
ก็ แก้มัน เสีย ก่อน กระจ โดด ลง ไป ก็ แล้ว กัน

หลวง      จริง นะ   จริง นะ   อาไม่ทันคิด   จะต้อง กระจง โทกลงไป ทั้ง  
 ผ้า ทำไม   พอ มีค้ำแล้ว แก้ว กระจง โทกลงไป ก็ ได้   พ่อ รัก  
 พ่อ รัก   พ่อ เป็น คน มีสติ บัญญา ว่องไว มาก   พูด อะไร อา  
 เห็น จริง ทุก อย่าง   อาไม่มี ทาง เดียง เลย ที่ เดียว   ใจ คอ  
 พ่อ เด็ด เดียว ที นึก   อา เสียใจ มาก   ขอ จับมือ เป็น ครัง ที่ สุก  
 อยู่ เห็น ต่อไป ไม่ ได้ อีก แล้ว ( จับมือ แล้ว เข้า ไป ทาง เฉลียง )

ร. ร.      คุณอา นี้ ชอบ กล มาก ( บ้อง : แต่ คน หย่ อนาคต จะ เอา  
 อะไร นึก เออ ชีวิต ถ้า มีความหวัง   ก็ พอ เป็น อยู่ ได้   ถ้า  
 หมค ความหวัง เสีย แล้ว   มี ชีวิต ก็ ไม่มี ชีวิต   ก็ ไม่ เห็น  
 แผลก กัน   ความหวัง ของ เรา ออก จะ หมค ๆ   แต่ ยัง ไม่ ได้  
 พย แม่ ลี นี ) [ ปลัด ทอง เข้า มา ทาง ข้าง เฉลียง ]   อ้อ ท่าน  
 ปลัด   พยแม่ ลี นี ข้าง หรือ เปลา   ผม ล่ม จม กราว นี้   หล่อน  
 จะ ยัง มี เยื่อ ใย ใน ตัว ผม   แผลก กว่า คน อื่น ข้าง ไหม หนอ

ท. อ.      ที่ ไหน ได้   ผม มา จาก หล่อน เดียว นี้   ผม บอก หล่อน  
 ให้ ทราบ แล้ว ว่า   คุณ ยาก จน ลง   คุณ ไม่มี อะไร ที่ จะ แต่ง  
 งาน แล้ว   หล่อน ก็ เห็น ด้วย ว่า   ผล ประโยชน์ ที่ ผม ได้  
 ไม่มี ทาง ที่ จะ หลุด มีด ต่อ ไป อีก แล้ว   หล่อน จึง ตก ลง จะ  
 แต่ง งาน กับ ผม

ร. ร.      ถ้า เช่น นั้น ผม ก็ หมค หวัง ไม่มี ทาง แก้ว ไซ ต่อไป   ต้อง  
 ลา โลก   ท่าน ปลัด   ผม ขอให้ อยู่ เย็น เป็น สุข ๆ กับ แม่ ลี นี  
 เด็ด ( จับมือ แสทง ความ ยินดี )

ท. อ.            คุชนะ หรือ แม่ที่เดียวไม่มีที่สงสัย พอแต่งงานแล้ว  
 ผมจะเชิญคุณไป กิน เข้า ด้วย กัน        ความ คุชมี เท่าไร คุณ  
 คง จะ ได้ เห็น หมด

ร. ร.            เห็น จะ ไม่ได้ เห็น เสีย แล้ว        กว่า ท่าน ปลัด จะ แต่ง งาน  
 แล้ว    ท่าน ปลัด ก็ จะ ไม่ได้ ตัว ผม มา กิน เข้า ด้วย

ท. อ.            อ้อ เข้าใจ คุณ คิด จะ ออก เทียว ต่าง บ้าน ต่าง เมือง ละซิ  
 คุณ คิด ถูก ผม เห็น ไม่มี อะไร ก็ กว่า        นึก ว่า ไป ตั้ง ต้น เขา  
 ที่อื่น ใหม่    แผ่นหินไม่ไร เท่า ไบ พดชา

ร. ร.            ท่าน ปลัด        ที่อื่น ที่ ผม จะ ไป ตั้ง ต้น ใหม่ นั้น        จำ เพาะ  
 เปน คน ละ โลก เสีย ด้วย—

( ซัก ปีน พก ออก มา จาก กระเป่า )

ท. อ.            เอ๊ะ ซัก ก่อน นี้อะไร กัน

ร. ร.            ผม ลา โลก นี้อันสอง นาท

ท. อ.            ทำ เปน เล่น ไป นะ

ร. ร.            ผม เคย พุด เล่น บ้าง รี้        เวลา นี้ คน ที่ รัก ราว กับ จะ กลืน  
 เขา ก็ ไม่ อี หึง ชิง ซ้อ แก่ ผม เสีย แล้ว

ท. อ.            คุณ รัก คุณ อย่า หุน หิ้น พลัน แล่น        คุณ ต้อง คิด ถึง—

ร. ร.            ก็ เรื่อง นี้อะไร กับ ท่าน ปลัด ๆ        แต่งงาน กับ แม่ ลีน จี  
 ได้ เปน คุช แล้ว จะ เขา อย่างไร        ถึง จะ ขาด ผล ประโยชน์ ที่  
 ได้ อยู่ เดียว นี้        เพราะ จะ ต้อง ตก ไป เปน ของ คุณอา        แต่  
 แม่ ลีน จี แก่ ก็มี ทรัพย์ สมบัติ อยู่ บ้าง

- ท. อ.      คุณรัก      คุณก็เป็นคนมีธรรมะ      เป็นคนคงแก่เรียน  
จะฆ่าตัวตายหาควรไม่      คุณต้องนึกถึงชีวิตของคนอื่น  
ซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณบ้าง
- ร. ร.      ผม ตกใจ เสียแล้ว (ซึ้งหนักขึ้น)
- ท. อ.      (จับมือไว้) ซ้ำก่อน คุณตายแล้วผมก็สิ้นเนื้อประดาตัว  
กันเท่านั้น
- ร. ร.      ก็ทรัพย์สินสมบัติของแม่ ลีนี่ยังมี
- ท. อ.      ถ้าผมสิ้นเนื้อประดาตัว      แม่ ลีนี่ก็ไม่ยอมแต่งงาน  
กับผม อย่าคุณรัก อย่า      การทำลายชีวิตตนเป็นการ  
บาปมาก      บัณฑิตไม่สรรเสริญ
- ร. ร.      แม่ ลีนี่ทั้งผม เสียแล้ว      ชีวิตก็ไม่มีประโยชน์แก่ผม  
(เอา ปิ่น จ้องที่ศีรษะตนเอง)
- ท. อ.      (ห้าม) เอาเถอะผมจะยกแม่ ลีนี่ให้คุณ ละ      ผมก็รัก  
หล่อนมาก      แต่ผมยังต้องรักชีวิตของคุณ (บึ้ง: และ  
ของผม มากกว่า) เอาเถอะคุณจะต้อง การอย่างไร ผม  
ยอมทั้งสิ้น      ขอให้คุณมีชีวิต อยู่ต่อไปเถิด
- ร. ร.      พูดจริงหรือพูดเล่น      ไม่ได้ ๆ (ยก ปิ่น จ้อง อีก)
- ท. อ.      (ห้าม) ผมพูดจริง ๆ ถ้าผมหมกที่ได้ก้อน ละ ๒๐๐ บาท  
นี้แล้ว      แม่ ลีนี่ จะ มี ประโยชน์อะไร กับผม      หล่อนจะ  
ไม่ดูหน้าผมเสียอีก

ร. ร.                   แต่เมื่อผม สิ้น เนื้อ สิ้น ตัว ลง อย่างนี้                   หล่อน ก็คงไม่ดู  
หน้าผม เหมือนกัน

ท. อ.                   คุณ รัก                   ผม จะ สวรรภาพ ตาม ตรง                   ขอให้คุณ เลิก  
ความคิด ที่คุณ จะ ทำลาย ตัวคุณ เสีย เกิก                   คุณ หาได้ จน  
ลงไม่

ร. ร.                   อะไร                   อะไร

ท. อ.                   คุณไม่ ได้ จน ลง                   ผม ขี้ ข้าว เรื่อง นี้ ซิน เอง

ร. ร.                   จริง หรือ                   อย่าง นั้น หรือ                   ผม ซิน จาก นรก ทั้ง เปน หรือ  
สาธุ สิ้น เคารวะ ไป ที ( กระ โทค เหยง ทั่วย ที ใจ                   พอ สงบ  
ราย คาบ แล้ว พุค ต่อ )                   แต่ นี้ แหมะ                   ท่าน ปลัด                   ทำไม ท่าน  
ปลัด จึง แกล้ง ขี้ ข้าว ซิน เช่น นี้                   ทำให้ผม เสีย หาย มาก  
ผม ต้อง ขอ คำตอบ ให้ เปน ที พอ ใจ หน่อย

ท. อ.                   ก็ เพื่อ จะ ให้ แม่ สิ้น ใจ ตก ลง ยอม แต่ง งาน กับ ผม เท่า นี้  
ผม รู้ อยู่ ว่า แก รัก คุณ เพราะ ทรัพย์ สมบัติ                   ผม จะ ไป บอก  
หล่อน ให้ ทราบ ความจริง เสีย เที่ย นี้ ( ออก ไป ทาง ซ้าง เฉลียง  
ร. ร. แสทง ท่า โกรธ )

[ หลวง ประทีป เข้า มา ทาง เฉลียง                   แต่ง ไว้ ทุก ชั คำ  
ทั้ง ตัว ]

ร. ร.                   เฮ้                   คุณ อา ไว้ ทุก ชั ให้ ใคร ขอ รับ

หลวง                   อ้าว                   นั่น พ่อ รัก ยัง ไม่ ได้ ทาย อีก หรือ

ร. ร. ผมยังไม่มีความจำเป็นที่จะตายเลยขอรับ

หลวง อ๊ะ พุทไท่ ตั้งแต่ได้ยินพ่อรักกล่าวปรารภเมื่อถึงว่า อยู่ไปก็ไม่มีประโยชน์ อาไม่มีเหตุผลจะคัดค้านได้ ก็จนใจ เครื่องแต่งตัวนี้แหละ เป็นเครื่องหมายออกจากใจของอาละ

ร. ร. ผมขอบใจคุณอา มาก ได้มีโอกาสเห็นเสียก่อนตายจริง ๆ เช่นนี้ดีมาก แต่อย่าทุกข์ร้อนไปเลยขอรับ ผมมีข่าวดีที่จะบอกคุณอา

หลวง อ๊ะ ข่าวอะไร

ร. ร. ผมตกลงที่จะอยู่ต่อไปแล้ว คุณอาสบายใจเสียก็ได้ เลิกทุกข์เสียทีก็ได้

หลวง อ๊ะ ตกลงจะไม่ตายละ แล้วกัน นี่อย่างไรกัน อาไม่เข้าใจ อยู่ๆ ก็จะทำให้ได้ ทำให้อาทุกข์เกือบตาย ครั้นนึกถึงธรรมะของพระว่า คนเราเกิดมาก็ต้องตาย ค่อยได้สติ หายทุกข์ร้อนขึ้น พอใจจะอยู่ที่ว่าไหนๆ พ่อรักได้ตายไปแล้วก็แล้วไป เคี้ยวนี้กลับจะ มาบอก ว่าเปลี่ยนใจเสียอีกแล้ว ตกลงจะไม่ตายละ คุณกลับไป กลับมาง่ายนักนี่

ร. ร. ไม่ใช่ อย่างนั้น คุณอา ก็ ผมไม่มีเหตุจำเป็นที่

จะ ต้อง ตาย เลย ผม เป็น คน มั่ง มี แม่ ล้น ใจ คง จะ ยอม แต่ง  
งาน กับ ผม ด้วย ความ รัก อัน เป็น พิษ แห่ง ผล คือ ความ สุข  
หลวง ที่ ไหน ได้ เมื่อ อา ออก มา นี้ เห็น แม่ ล้น ใจ ขึ้น รถ ไป  
กับ ปลัด ทอง ด้วย ความ รัก อัน เป็น พิษ แห่ง ผล คือ ความ  
สุข เหมือน กัน

ร. ร. เอ๊ะ เขา ไป ไหน กัน ล่ะ

หลวง ไม่ รู้ จะ ไป แต่ง งาน กัน กระจ่าง

ร. ร. แต่ง งาน ริ

หลวง ก็ คง ไป จด ทะเบียน ที่ นาย ทะเบียน นั้น แหะ

ร. ร. แก ทำ ผม เสีย แล้ว แก นึก ว่า แก ฉลาด กว่า ผม แต่  
ที ละ ผม จะ ช้อน กล แก ผม จะ ทำ แก เสีย ให้ งอม พระ ราม  
ที่ เคียว เอา เกอะ ผม จะ ไม่ ฆ่า ตัว ตาย ละ ชี น่ะ ผม  
จะ ให้ โรค ร้าย ยิ่ง ไป กว่า นั้น อีก

หลวง เอ๊ะ นี้อย่างไรกัน พ่อ รัก จะ ทำ อะไร ให้ ยิ่ง ไป  
กว่า ตาย อีก ล่ะ อา ตาม พ่อ ไม่ ทันทแล้ว

ร. ร. ผม จะ แต่ง งาน เคียว นี้

หลวง อ๊ะ แต่ง งาน กับ ใคร ล่ะ ที ชี

ร. ร. ใคร ๆ ไข้ ได้ หมก ผม จะ แต่ง ให้ ทรัพย์ สมบัติ หลุด  
มือ ท่าน ปลัด แก แค้น แก ให้ สะใจ

หลวง อ๊ะ ใคร ๆ ก็ ได้ หรือ เอา นาง สงวน เป็นไร

ร. ร. แม่สงวนหรือใคร ๆ ก็ไต่ทัง นั้น ส่งมาเถอะ ส่ง  
มาเคี้ยวนี้

หลวง ประเคี้ยว คอย ประเคี้ยว นะ อย่า เพื่อไป แต่งงาน  
เสียบ กับคนอื่น นะ (รีบออกไปทางเฉลียง)

ร. ร. (เดินตรง) ต้องเขียนหนังสือคัดค้าน ไปยัง นาย  
ทะเบียนเคี้ยวนี้ว่า แม่สินใจ แต่งงานแล้ว (ตั้งทำหนังสือ  
ลงเขียน) เอ๊ะ อ้ายเรา นี้ก็บ้า ผู้หญิงในโลกนี้มีแต่  
แม่สินใจคนเคี้ยวเมื่อไร เรา จะมาบ้า นี้ก็ถึงเขาทำไม

[แม่สงวน ออกมา ทางเฉลียง]

ธ. ร. อ้อ คุณพี่ อยู่นี้ คุณพ่อ บอกฉันว่า คุณพี่  
อยากพบ

ร. ร. จะ อยากพบเหลือเกิน แต่ พี่แน่ะ แม่สงวน  
เราไม่มีเวลาที่จะพูด อ้อมค้อม พี่ต้องพูดตรงเข้าไป  
ที่ใจความที่เคี้ยว เมื่อสักครู่นี้ แม่สงวนทำที่เหมือน  
จะไม่ใยดีกับพี่ต่อไป พี่ควรโกรธไม่ใช่หรือ แต่ พี่  
แหละ พี่ไม่โกรธใคร เขาเป็นเขาตาย เพราะฉะนั้นพี่  
จะยกโทษให้ บัดนี้มีเหตุจำเป็นที่พี่ จะ ต้อง แต่งงาน  
ทันที แม่สงวน มีสิทธิที่ พี่ จะ ต้องถามก่อน พี่จึงขอ  
ทวนถามอีกครั้งหนึ่ง คำตอบคราวนี้เป็นเด็ดขาด เพราะ  
ฉะนั้นขอให้ ตรึกตรองให้แน่แก่ใจหน่อย

ส. ร.

คุณพ่อ บ่นใหญ่ ว่า ชาว เรือง แแบง ก็ ล้ม นั้น ไม่ จริง ทำให้  
ตกอกตกใจ เปล่า ๆ จริง หรือ คะ แแบง ก็ ไม่ได้ ล้ม อีฉันท  
อยาก ทราบบให้ เป็น ที่ มั่นใจ ใน ข้อ นี้ ก่อน ตอบ คุณ พี่

ร. ร.

แม่ สงวน ตาม ที่ เข้าใจ กัน นั้น หล่อน หมั้น ไว้ กับ  
พี่ ไม่ใช่ หมั้น ไว้ กับ แแบง

ส. ร.

ทราบ แล้ว ค่ะ แต่—

ร. ร.

แต่ อะไร (นาง สาว คำ กับ เจ้า ห้อย เติง กอด สระ เอี้ยว  
กัน ออก มา นาง เกิด หน้า หน้า) อ้อ คำ เอ๋ย คำ มา แล้ว  
เจ้า ห้อย แชน เจ้า ยุ่ม ย่าม นัก เขา ออก ถอย ห่าง ออก  
ไป ปัด หู เสีย (ห้อย ทำ ตาม) สาม เดือน มา แล้ว  
เรา รัก กัน จน ถึง กับ ได้ หมั้น กัน ไว้ แต่ เผอิญ มา มี อะไร  
ต่อ อะไร แชน แชน เข้า มา เสีย ใน ระหว่าง บัด นี้ ถึง เวลา  
ที่ จะ (สอศ มือ โอบ สระ เอี้ยว, แม่ สงวน สบัก หน้า ออก ไป  
ทาง เฉลียง)

ค. บ.

เจ้า บ่ ทั่น แล้ว ทิ สัน ฮัก คุณ ทั้ง แก้ว ตา คุณ บ่ ฮัก  
ทิ สัน จริง

ห. ต.

(หั้น เข้า ไป ซบ ที่ บ่า นาง เกิด) ซ้อย ทน บ่ ไหว แล้ว  
หน้า ตา มัน ออก ใจ มัน โจน ฮัก ๆ

ร. ร.

ทำไม ถึง ว่า ไม่ ทั่น เจ้า ก็ รัก พี่ ๆ ก็ มั่ง มี แต่ง งาน  
กัน เคี้ยว นี แผล สะ เขา ไหม ละ อย่า ต้อง พุก อ้อม ค้อม เลย

ค. บ.            บ่ไ้ไ้แล้ว            อีแม่กับอ้าย ห้อย หา ทนาย ฟ้องคุณ ผิด  
สัญญา แล้ว    ทนาย ว่าคุณ จะ ถูก บ่บ่พันบาทแล้ว    ก็สั้น  
แต่งงาน กับคุณ บ่ไ้ไ้แล้ว    (หัน กลับไปหา เจ้า ห้อย)

ร. ร.            ( ทั้ง ตัว ลงบน เก้าอี้ )    ไม่มีใคร จะ แต่งงาน ด้วยแล้ว  
หมื่นไวย ก็คน ๆ    พวกนี้ ปฏิเสธ หมก    รู้ อย่างนี้ จะ หมื่นไวย  
สักไหลหนึ่ง    ให้มัน สะใจ

ก. บ.            คุณมีเมีย สาวบ่ไ้ไ้    มันเล่นตัว    แม่หม้าย สวย ๆ ถมไป  
ร. ร.            จริง    แม่เกิดพูดถูก    ฉันเป็นคนใจเร็ว    เห็นแล้ว

นึก    แล้วพูด ออกมา ตรง ๆ    แม่เกิดเป็นพืชแห่งผล—อะ  
ไม่ไหว    กลืนไม่ลง    เห็น จะ ต้อง มีชีวิต ชน ข้าง    (หัน  
กลับไป ด้วย ความไม่พอใจ    ขณะนี้    แม่ล้นใจ ก็บ่ ปลัด  
ทอง เข้า มา ทาง ข้าง เฉลียง    ประจบ กัน กับ หลวง ประทีป  
และ แม่สงวนผู้ ออกมา ทาง เฉลียง )    แม่ล้นใจ    แม่คุณ  
กลับ มา หาฉัน แล้ว    นึกว่า ทั้งฉัน ไป เสีย เหมือน คน อื่น ๆ  
แล้วเล่า

ล. ท.            อีฉันไหล่ ประตู เข้า มา            ก็ไ้ไ้ ยิน เลียงคุณ ประารภ ถึง  
พืช ๆ

ร. ร.            จริง ซิ    ฉัน กล่าว อยู่ ว่า เป็นคนใจเร็ว    ฉันเห็นแล้ว  
นึก    แล้วพูด ออกมา ตรง ๆ    ฉันเป็นคนมั่งมี    ฉันรัก  
แม่ล้นใจ อย่าง ที่ ย่อม ทราบ อยู่ กับใจ หล่อนแล้ว    ขอแม่  
ล้นใจ จง รัก รัก ของฉัน    และ แต่งงาน กับฉันเถียวนี้

- ล. ท.      คุณคะ อีฉันท์ รักคุณ อย่างที่ไม่เคยรักใครเหมือน แต่  
 เผอิญมีอันเป็นพอได้ ทราบว่า คุณ สิ้น หนี ประดา ตัวเพราะ  
 แ beng ก ล้ม อีฉันท์ ก็เป็นอัน หนีใจ เพราะ ตัว ยังเป็น สาว  
 และ เป็น โสค . จะมี สามี ที่ แร้น แค้น ก็ คุ้ม เกิน งาม อีฉันท์  
 จึง ได้ ตก ลง ไป จด ทะเบียน แต่ง งาน กับ ท่าน ปลัด ซึ่ง เคย รัก  
 ใคร่ กัน มา นาน แล้ว เหมือน กัน ( เช็ด น้ำ ตา )
- ท. อ.      เป็น การ ชอบ แล้ว ได้ จด ทะเบียน เสร็จ มา เต็ม ใจ  
 เอง เรา เป็น คู่ ผัว ตัว เมีย กัน ถูก ต้อง ตาม กฎหมาย แล้ว  
 และ เรา จะ อยู่ กัน ทั่ว กัน ไป เป็น คู่ ข ติล อด ชีวิต แม่ ลี นี  
 อย่า ต้อง อนาทร รั้น ใจ เลย
- ร. ร.      อัน ที่ จริง ฉัน กับ แม่ ลี นี ก็ ได้ แต่ง งาน กัน ครั้ง หนึ่ง ตาม  
 ธรรมเนียม ของ ชาว กระแจะ แต่ เผอิญ คุณ อา ไป ได้ เรื่อง  
 มา ว่า บ้าน หนี อยู่ ใน พระราช อาณา เขต ร ธรรมเนียม  
 หนี จึง ไม่ จำ เป็น จะ ใช้ ได้
- ท. อ.      แ่น ที่ เต็ม ใจ จะ เอา ธรรมเนียม ของ ชาว กระแจะ มา  
 ใช้ ใน เมือง ไทย เห็น จะ ชัด ช้อง
- ร. ร.      หนังสือ ที่ คุณ อา ได้ มา หนี ผม ยัง ไม่ ได้ เห็น ขอ ให้  
 ผม ดู พอ ให้ ใจ สงบ สัก หน่อย จึง จะ ไม่ มี สงสัย ใน ข้อ ที่  
 แม่ ลี นี ได้ หลุด หนี ไป อีก คน หนึ่ง แต่ ถ้า ยัง ไม่ ได้ เห็น พยาน  
 สำ คัญ หนี ใจ ก็ คง ยัง จะ พะวง อยู่ ไม่ ตาย ตา หลับ ได้

ท. อ.            อ้าว จดหมาย ของ นาย อำเภอ ฉับบิ นัน คุณ ยัง ไม่ได้ เห็น  
คอก หรือ    ควร จะ คุย เสีย ให้ สิ้น สงสัย ซิ            อยู่ที่ คุณ หลวง  
ไม่ ไซ้ หรือ ขอรบ

หลวง            คุณ เหมือน ทิด กระจ่า อยู่ อ้อ! นี้ (ส่ง จดหมาย ให้)

ร. ร.            (อ่าน)            " ตาม ที่ คุณ ขยาด ทราบ ว่า            บ้าน นาง  
เกิด ชาว กระจ่า อยู่ ใน พระราช อาณา เขต หรือ ไม่ นั้น ผม  
ขอ เรียบ ซึ่ แจง ว่า อยู่            และ มี หนังสือ สำหรับ ที่ เปน พยาน  
ชัด เจน "            หมค ทาง สงสัย ละ            ชอบใจ แจ่ม แจ่ม แล้ว  
ท่าน ปลัด            ผม หมค กังขา (ชัก ปืน ออก จาก กระจ่า  
พวก ผู้ หนีง ร้อง หวัด )

ท. อ.            อ๊ะ            ช้า ก่อน            คุณ รัก นี้ จะ พลอบ ให้ ผม หนี หาย ทั่วย  
ให้ ได้            หม้อ เข้า ของ ผม มี อยู่ ที่ ชีวิต ของ คุณ รู้ ไหม

หลวง            (บ้อง)            หม้อ เข้า ของ เรา ก็ อยู่ ที่ ชีวิต พ่อ รัก ทั่วย  
เหมือน กัน

ร. ร.            ท่าน ปลัด ไม่ ต้อง วุ่น            ผม จะ ทำ อะไร ผม รู้ ทั่วย ของ  
ผม อยู่

ท. อ.            พลิก หน้า หนังสือ คุย ทั่วย อีก ที่ หรือ

ร. ร.            จะ พลิก เขา ประ โยชน์ อะไร            ถ้อย ความ มี ชัด เจน  
อยู่ แล้ว            อ้อ!            ขอ ประทาน โทษ (พลิก จดหมาย คุย )  
เอ๊ะ!            (อ่าน)            " ป. ล. — ผม ขอ ซึ่ แจง ให้ ชัด ทั่วย ว่า  
เส้น พรหม แคน ผ่า บ้าน นี้ ไป            กระท่อม นั้น อยู่ ใน พระราช

อาณาเขตร์ แต่ ลานบ้านหน้า กระท่อม อยู่ นอก พระราช  
อาณาเขตร์

ล. ท. ถ้า เช่น นั้น วัน นั้น เรา แต่ง งาน กัน นอก พระราช อาณา  
เขตร์

ร. ร. เรา แต่ง งาน กัน ถูก ต้อง ตาม ประเพณี ชาวกระแจะ ( เข้า  
สวม กอด ลีนจี )

ท. อ. แม่ ลีนจี

ล. ท. ท่าน ปลัด คะ การ ที่ เรา ไป จด ทะเบียน นั้น เปน อัน ใช้อยู่ ไม่  
ไต่ เสีย แล้ว อีฉนั้น เปน อัน ไต่ แต่ง งาน แล้ว แต่ ครั้ง นี้  
เมื่อ คุณ รัก ยังมี ชีวิต อยู่ อีฉนั้น ก็ ไม่มี สิทธิ ที่ จะ ไป แต่ง  
งาน กับ ใคร ไต่ อีก ท่าน ปลัด โปรด จัดการ ถอน ทะเบียน เสีย  
ด้วย ( สงวน ร้อง ให้ ปลัด ทง ตรง เข้า ไป หา สงวน ๆ  
รับ รัก ของ ปลัด ทง สวม กอด กัน )

ร. ร. ชื่นใจ พี่ ( เข้า สวม กอด ) มา เรา ไป แก่ ทะเบียน  
และ จด ทะเบียน กัน เสีย ใหม่ เต็ม วนี้ แม่ พี่ แซ่ หล่ง ผล คือ  
ความสุข ของ พี่ ทั้ง อดีต ปัจจุบัน และ อนาคต.

เวลา ปีก ม่าน นายรัก รูป รุ่ น สวม กอด กับ ลีนจี ปลัด  
ทง สวม กอด กับ สงวน นาง สาว คำ ซบ ข่า เจ้า หมุ่ม ห้อย  
นาง เกิด ว่า เหว่ แซ่ เข้า มา ที่ หลวง ประทีป

